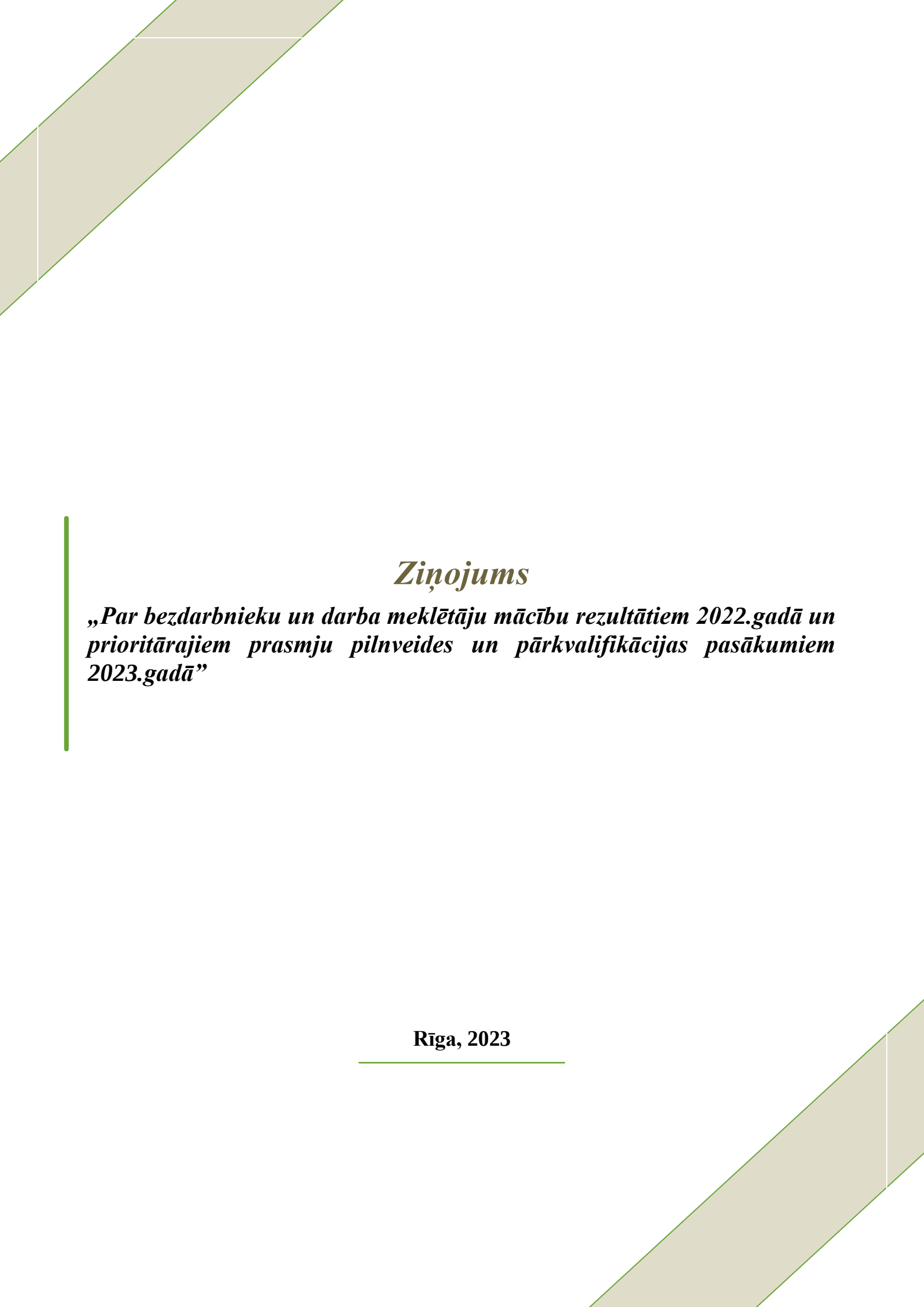




Ziņojums

„Par bezdarbnieku un darba meklētāju mācību rezultātiem 2022.gadā un prioritārajiem prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas pasākumiem 2023.gadā”

Rīga, 2023

Ievads

Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju mācību rezultātiem 2022. gadā un prioritārajiem prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas pasākumiem 2023. gadā” izstrādāts ar mērķi Labklājības ministrijai (turpmāk – LM) reizi gadā publicēt informāciju par Nodarbinātības valsts aģentūras (turpmāk – NVA) organizēto mācību rezultātiem, kā arī par LM Apmācību komisijas pieņemtajiem lēmumiem izglītības programmu sarakstu aktualizēšanā un mācību sistēmas pilnveidojumiem.

Reģistrēto NVA klientu (bezdarbnieku, darba meklētāju un bezdarba riskam pakļauto personu) mācību pasākumi ir visplašāk īstenojamie aktīvās darba tirgus politikas pasākumi kā Eiropas Savienības dalībvalstīs, tā Latvijā. NVA organizētās mācības nosaka Apmācību komisija, kas darbojas kopš 2011. gada. Komisija par atbilstošu prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas piedāvājumu lēmumus pieņem uz pierādījumiem balstītas analīzes pamata - statistiku par NVA klientu iepriekšējo iesaisti mācībās, vakancēm, pieteiktajām brīvajām darba vietām, klientu profilu, klientu izteiktajām vēlmēm, darbā iekārtošanās rezultātiem, īstermiņa darba tirgus prognozēm un prognozēm vidējā un ilgtermiņā, kā arī ievērojot izglītības satura un profesionālās kvalifikācijas prasības. Līdztekus tiek vērtēta arī kopējā sociāli ekonomiskā situācija, akcentējot mācību atbalstu tām sabiedrības grupām, kurām iesaiste pārkvalifikācijā un prasmju pilnveidē ir nepieciešama visvairāk (personām ar zemu vai darba tirgum nepietiekamu izglītības līmeni, sociālās atstumtības riskam pakļautajiem, personām ar invaliditāti, personām virs 50 gadu vecuma u.c.). Līdz ar to katru gadu tiek aktualizēts arī mācību programmu piedāvājums saskaņā ar darba tirgus pieprasījumu un aktuālo situāciju tautsaimniecībā.

Saturs

Ievads.....	2
1. Nodarbinātība un bezdarbs.....	4
1.1. Reģistrētais bezdarbs.....	7
1.2. Darba devēju pieteiktās brīvās darba vietas	10
2. Apmācību komisijas apstiprinātie bezdarbnieku mācību saraksti	12
3. Kuponu sistēma bezdarbniekiem	14
3.1. Darba tirgus prognozēšana	16
3.2. NVA E-vides risinājumi un publicitātes pasākumi	16
4. 2022.gadā NVA īstenotie aktīvās darba tirgus politikas pasākumi.....	18
4.1. Profesionālā pārkvalifikācija/pilnveide un neformālā izglītība.....	20
4.2. Pilotprojekts “Nākotnes prasmju iniciatīva”	25
4.3. Bezdarbnieku praktiskā apmācība pie darba devēja	28
4.3. Atbalsts reģionālajai mobilitātei.....	30
4.5. Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi	31
5. Bezdarbnieku klasifikācija secīgai iesaistei aktīvajos nodarbinātības pasākumos („bezdarbnieku profilēšana”)	32
6. Karjeras konsultāciju sniegšana 2022.gadā	33
7. Klientu apmierinātības izvērtējums par NVA un tās īstenotajiem pakalpojumiem	35
Kopsavilkums un secinājumi	36
<i>Pielikums Nr.1.....</i>	<i>39</i>
<i>Pielikums Nr.2.....</i>	<i>41</i>
<i>Pielikums Nr.3.....</i>	<i>42</i>
<i>Pielikums Nr.4.....</i>	<i>47</i>
<i>Pielikums Nr.5.....</i>	<i>48</i>

1. Nodarbinātība un bezdarbs

Pēc straujā nodarbināto iedzīvotāju skaita samazinājuma ekonomiskās lejupslīdes laikā 2009. un 2010. gadā, ekonomiskajai situācijai uzlabojoties, laikā līdz 2019. gadam bija vērojama pozitīva tendence nodarbināto iedzīvotāju skaita dinamikā. Ja 2010. gadā nodarbināti bija 850,7 tūkstoši jeb 52 % iedzīvotāju 15–74 gadu vecumā, tad 2019. gadā nodarbināti bija 910 tūkstoši jeb 65 %¹. Tāpat Latvijā periodā no 2011. gada līdz 2019. gadam turpinājās stabila ekonomiskā izaugsme, kuras tempi pārsniedza Eiropas Savienības (turpmāk – ES) vidējos rādītājus un IKP vidēji pieauga par 3,3 % ik gadu².

Covid-19 pandēmija ietekmēja ekonomikas attīstību globālā mērogā un tai skaitā Latvijā. Proti, tās ietekmē IKP 2020. gadā Latvijā saruka par 3,8 %. Arī 2021. gadā ekonomikas attīstību turpināja ietekmēt Covid-19 pandēmija un pasākumi tās ierobežošanai, tomēr līdzās IKP pieaugumam (atbilstoši Ekonomikas ministrijas datiem pieaugums par 4,5 %) ekonomiskā aktivitāte turpinājās un darba tirgū notika gan jaunu vakanču reģistrēšana, gan bezdarbnieku darbā iekārtošanās, tādējādi situācijai darba tirgū pakāpeniski stabilizējoties. Savukārt 2022. gadā turpinājās gan nodarbinātības līmeņa, gan nodarbināto skaita pieaugums, daļai nodarbināto darba pienākumus veicot arī attālināti. Atbilstoši Centrālās statistikas pārvaldes (turpmāk – CSP) datiem 2022. gada 4. ceturksnī 11,3 % (87,7 tūkstoši) darbinieku (darba ņēmēju) strādāja attālināti.

Lai arī no 2022. gada ekonomiskā situācija sāka uzlaboties un nodarbināto skaits un līmenis pieauga par 22,2 tūkstošiem līdz 886,2 tūkstošiem (vecumā no 15 līdz 74 gadiem) jeb 63,9 %, Covid-19 krīzes negatīvā ietekme saglabājas - nodarbināto skaits un nodarbinātības līmenis joprojām ir zemāki nekā 2019. gadā. Kopējais nodarbinātības līmenis 2022. gadā, salīdzinot ar 2021. gadu, pieauga par 1,4 procentpunktiem. Vīriešu nodarbinātības līmenis (66,8 %) bija par 5,4 procentpunktiem augstāks nekā sieviešu (61,4 %), liecina CSP dati³. Jāatzīmē, ka kopš 2012. gada 3. ceturkšņa nodarbinātības līmenis Latvijā ir pārsniedzis ES dalībvalstu vidējo līmeni (2022. gadā ES – 60,8 %), tomēr 2022. gadā tas bija zemākais Baltijas valstīs – Igaunijā nodarbinātības līmenis bija 69,2 %, savukārt Lietuvā – 66,2 %.

Atbilstoši CSP datiem Latvijā visvairāk nodarbināto strādā pakalpojumu sniegšanas sektorā, tie ir nedaudz vairāk nekā 69,4 % nodarbināto. No visiem pakalpojumu sniegšanas sektorā nodarbinātajiem 60 % strādāja tirdzniecības pakalpojumu sektorā (tirdzniecība, transports, izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi, informācijas un komunikācijas pakalpojumi, finanšu darbības, operācijas ar nekustamo īpašumu, profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi, administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība), bet 40 % – tādās pakalpojumu jomās kā valsts pārvalde, izglītība, veselība un sociālā aprūpe, māksla, izklaide, atpūta u.c. Ražošanas sektorā nodarbinātība bija 23,7 %, bet lauksaimniecības sektorā – 6,8 %.

Salīdzinot ar gadu iepriekš, 2022. gadā vairumā no saimnieciskajiem darbības veidiem (NACE 2.red.) bija vērojams nodarbināto skaita pieaugums, izņemot kritumu Būvniecībā (no 72,3 tūkst. uz 72,1 tūkst.), Transportā un uzglabāšanā (no 66,7 tūkst. uz 65,9 tūkst.), Finanšu un

¹ CSP (2022) Darbaspēka apsekojuma galvenie rādītāji 2021.gadā. Pieejams: shorturl.at/fgGZ0

² EM (2022) Informatīvais ziņojums par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm

³ https://admin.stat.gov.lv/system/files/publication/2023-05/Nr_11_Darbaspēka_apsekojuma_galvenie_raditaji_2022_gada_%2823_00%29_LV.pdf

LMZino_07082023; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju mācību rezultātiem 2022.gadā un prioritārajiem prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas pasākumiem 2023.gadā”

apdrošināšanas darbībās (no 17,7 tūkst. uz 16,9 tūkst.), Operācijās ar nekustamo īpašumu (no 17,8 tūkst. uz 16,6 tūkst.), kā arī Valsts pārvaldē un aizsardzībā; obligātā sociālā apdrošināšana (no 62,7 tūkst. uz 62,5 tūkst.). Savukārt visstraujākais nodarbināto skaita pieaugums 2022. gadā bija Vairumtirdzniecībā un mazumtirdzniecībā; automobiļu un motociklu remonts (no 132,1 tūkst. uz 139,5 tūkst. jeb par 7,4 procentpunktiem), Informācijas un komunikācijas pakalpojumos (no 35,6 tūkst. uz 42,6 tūkst. jeb par 7 procentpunktiem), apstrādes rūpniecībā (no 109,2 tūkst. uz 114,4 tūkst. jeb par 5,2 procentpunktiem) u.c. nozarēs.

Vienlaikus joprojām pastāv būtiski ekonomiskās aktivitātes izaicinājumi, kas līdztekus demogrāfiskiem procesiem un ilgstošo bezdarbnieku īpatsvara rādītājiem sašaurina darbaspēka piedāvājumu darba tirgū un paaugstina darbaspēka nepietiekamības riskus⁴. Tādējādi šie izaicinājumi kopā ar reģionālajām darba tirgus disproporcijām tuvākos gados var radīt strukturālā bezdarba riskus, kā arī vēl vairāk saasināt darbaspēka pieejamības problēmu.

CSP darbaspēka apsekojuma rezultāti liecina, ka 2022. gadā 65,2 tūkstoši iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 74 gadiem bija bezdarbnieki⁵. Salīdzinot ar 2021. gadu, bezdarbnieku skaits samazinājās par 5,4 tūkstošiem jeb 7,7 %. Kopš 2020. gada vērojams vēl izteiktāks bezdarbnieku skaitliskais samazinājums, proti, par 13,5 tūkst. jeb par 17,2 %. Līdz 2019. gadam bezdarba līmenis ik gadu samazinājās, kad 2019. gadā tas bija 6,3 %, savukārt 2020. gadā tas pieauga līdz 8,1 %, bet ar 2021. gadu sāka samazināties, un 2022. gadā bija 6,9 %. Vīriešu bezdarba līmenis bija augstāks nekā sieviešu (2022. gadā attiecīgi 8,1 % un 5,6 %).

2022. gadā ekonomiski aktīvi bija 951,3 tūkstoši, kas ir nedaudz vairāk nekā divas trešdaļas jeb 68,6 % no visiem iedzīvotājiem 15–74 gadu vecumā. Ekonomisko aktivitāti ietekmē dažādi faktori, piemēram, dzimums, iegūtais izglītības līmenis un vecums. Vīriešu ekonomiskās aktivitātes līmenis ir augstāks nekā sievietēm ne tikai Latvijā, bet visās ES dalībvalstīs. 2022. gadā vīriešu ekonomiskās aktivitātes līmenis (72,7 %) bija par 7,7 procentpunktiem augstāks nekā sievietēm (65 %). Salīdzinot ar 2021. gadu, ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits Latvijā pieauga par 16,7 tūkst⁶.

2022. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, par 3,5 tūkstošiem samazinājās bezdarbnieku skaits, kas bija bez darba līdz 5 mēnešiem (32,8 tūkstoši jeb 50,7 %), bet par 0,4 tūkstošiem bija pieaugums iedzīvotājiem bez darba 6–11 mēnešus (13,1 tūkstoties jeb 20,2 %). Ilgstošo bezdarbnieku, kuri nevar atrast darbu gadu vai ilgāk, skaits un īpatsvars gada laikā samazinājās par 2,5 tūkstošiem un 2022. gadā bija 18,8 tūkstoši jeb 29,1 % no visiem bezdarbniekiem (2021. gadā – 30,3 %).

Atbilstoši *Eurostat* datiem, salīdzinot ar 2021. gadu, nodarbinātības līmenis vecuma grupā 20–64 gadiem palielinājās par 1,7 procentpunktiem, uzrādot 77 % (skat. pirmo attēlu). Rādītājs joprojām bija augstāks par ES vidējo rādītāju, kas 2022. gadā 27 dalībvalstu vidū bija 74,6 %. Līdzīgi gada laikā par 16 tūkst. palielinājās arī nodarbināto skaits.

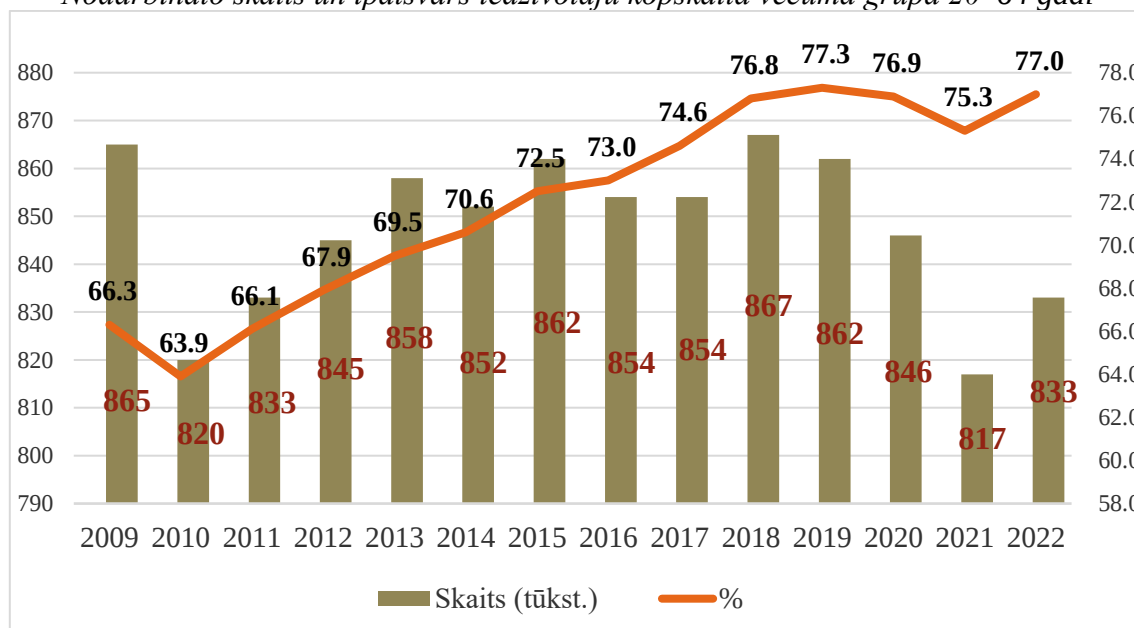
Visaugstākais nodarbināto iedzīvotāju vecuma grupas īpatsvars 2022. gadā bija iedzīvotājiem 35–44 gadu vecumā (24,6 %), kam sekoja iedzīvotāji 45–54 gadu vecumā (23,3 %) un pirmspensijas iedzīvotājiem vecuma grupā (55–64 gadi), rādītājam esot 20,5 %.

⁴ EM (2022) Informatīvais ziņojums par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm

⁵ CSP (2022): https://admin.stat.gov.lv/system/files/publication/2023-05/Nr_11_Darbaspeka_apsekojuma_galvenie_raditaji_2022_gada_%2823_00%29_LV.pdf

⁶ CSP (2023): Darbaspēka apsekojuma galvenie rādītāji 2022. gadā

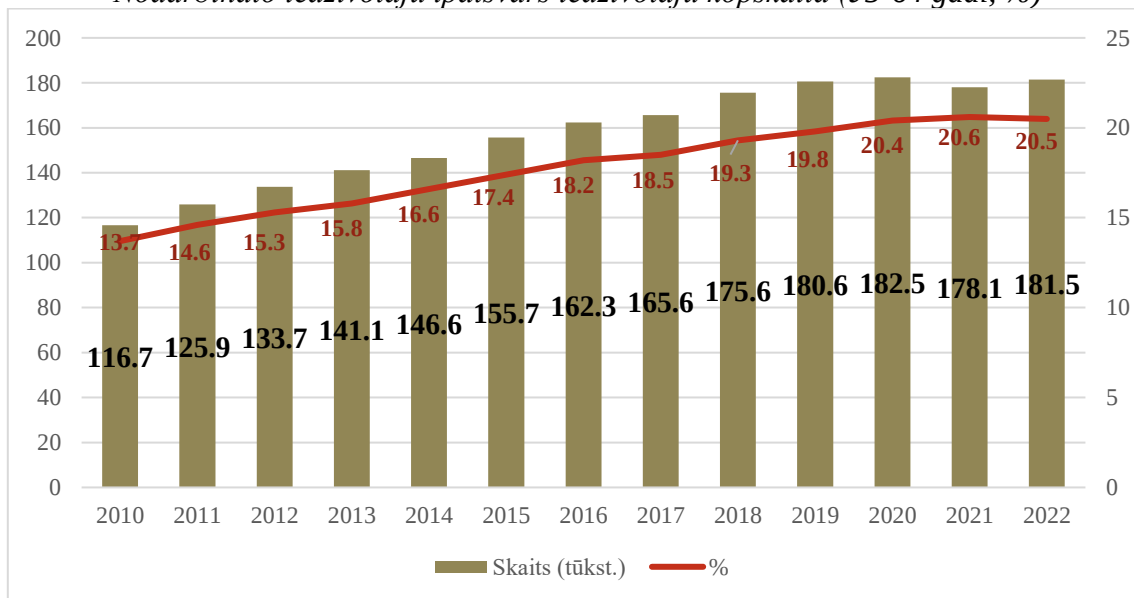
Nodarbināto skaits un īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā vecuma grupā 20–64 gadi



Avots: Eurostat

Absolūtos skaitļos nodarbināto skaits šajā vecuma grupā gada laikā palielinājās par 3,4 tūkst., pirmo reizi kopš 2010. gada (skat. otro attēlu). Salīdzinot ar gadu iepriekš, samazinājies iedzīvotāju vecuma grupas 25-34 gadi nodarbinātības īpatsvars (no 21,3% līdz 20,2%). Jauniešu vecuma grupas 15-24 gadi nodarbinātības īpatsvars bija 6,2% (pieaugums par 0,6 procentpunktiem).

Nodarbināto iedzīvotāju īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā (55-64 gadi, %)



Avots: CSP

Vienlaikus, lai arī nodarbinātības līmenis būtiski ir pieaudzis vecuma grupā 55-64 gadi un gados vecākos iedzīvotājus Latvijā raksturo samērā augsta līdzdalība darba tirgū, kā galvenie izaicinājumi tomēr saglabājas bezdarbs un īpaši ilgstošais bezdarbs, zemāka mobilitāte gan attiecībā uz darbavietas maiņu, gan atgriešanos darba tirgū, stereotipi no darba devēju puses, izglītības un veselības aspekti, kā arī aprūpes pienākumi. Lai uzlabotu aktīvās novecošanās situāciju kopumā,

veicinātu pēc iespējas ilgāku līdzdalību darba tirgū un mazinātu bezdarba iestāšanās riskus, būtiskākie darbības virzieni ir veselības pieejamības, pieaugušo iedzīvotāju prasmju pilnveides, nabadzības risku mazināšanas un kvalitatīvu darba vietu nodrošināšana.

Balstoties uz CSP datiem, pēc teritoriālā dalījuma viszemākais nodarbinātības līmenis bija Latgales reģionā, kur vērojams arī lēnākais nodarbinātības līmeņa pieaugums starp reģioniem. 2022. gadā Latgales reģionā nodarbināti bija 58,4 % iedzīvotāju, kas bija par 9,5 % vairāk nekā 2010. gadā. Savukārt visaugstākais nodarbinātības līmenis 2022. gadā bija Rīgas (67,1 %) un Pierīgas reģionā (67,2 %). Nodarbinātības līmenis Rīgas reģionā kopš 2010. gada ir palielinājies par 13,2 %.

2022. gadā visvairāk no visiem nodarbinātajiem bija iedzīvotāji ar augstāko izglītības (ISCED 5.-8. līmenis) līmeni (41,6 % jeb 368,2 tūkst. no 886,2 tūkst), kam sekoja 30,6 % jeb 271,2 tūkst. nodarbināto ar iegūtu arodizglītību vai profesionālo vidējo izglītību (ISCED 3. un 4. līmenis), savukārt mazāk nodarbināto gan īpatsvarā, gan absolūtos skaitļos bija ar vispārējo vidējo izglītību (ISCED 3. līmenis) – 21,2 % jeb 188,3 tūkst., kā arī ar iegūtu pamatizglītību vai bez tās – 6,3 % jeb 55,9 tūkst. 2022.gada beigās nodarbinātības līmenis jauniešiem 15–24 gadu vecumā bija 29,6 %, kas bija par 1,4 procentpunktiem augstāks nekā 2021. gada beigās. Nodarbināti bija 53,8 tūkstoši jauniešu (2021. gada beigās 48,8 tūkstoši).

Atskatoties uz situāciju 2020. gadā, tika prognozēts, ka nodarbinātības un bezdarba rādītāji varētu atgriezties 2019. gada līmenī aptuveni 2022. gada beigās vai 2023. gada sākumā. Attiecībā uz bezdarba līmeni tas ir noticis (CSP apsekojuma dati liecina, ka 2023. gada 1.ceturksnī bezdarba līmenis vecuma grupā 15-74 gadi bija 6,4 %, kas bija par 0,5 % mazāk, salīdzinot ar 2019.gada 1.ceturksni, tāpat par 7,1 tūkst. samazinājās bezdarbnieku skaits), taču nodarbināto skaits absolūtā izteiksmē turpmākajos gados visdrīzāk saglabāsies zem līmeņa, kāds tas bija pirms Covid-19 pandēmijas, ņemot vērā gan demogrāfiskās tendences – mazāku darbaspējīgo iedzīvotāju skaitu darba tirgū, gan nepieciešamību pēc augstākas darbaspēka efektivitātes, jo arī turpmāk ekonomikas izaugsmi vairāk radīs tieši produktivitātes pieaugums. Tomēr darba tirgus situāciju vienlaikus turpinās ietekmēt arī nenoteiktība saistībā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā gan saistībā ar ietekmi uz ekonomikas izaugsmi un inflāciju, gan mājāsaimniecību uzkrājumiem u.c. faktoriem.

1.1. REĢISTRĒTAIS BEZDARBS

NVA statistika 2022. gada beigās liecināja, ka līdz ar bezdarba mazināšanos reģistrētā bezdarba līmenis (reģistrēto bezdarbnieku īpatsvars darbaspējas vecumā ekonomiski aktīvo iedzīvotāju kopskaitā) bija atguvis pirmspandēmijas līmeni. Tas gada nogalē sasniedza 6,1 %, kas bija par 0,1 procentpunktu mazāk par atbilstošo laika periodu 2019. gada beigās (6,2 %). Šī statistika atspoguļota pirmajā tabulā.

Tāpat gada laikā turpinājās pozitīvās tendences attiecībā uz reģistrēto bezdarbnieku skaita samazinājumu. Līdzīgi kā 2021.gadā, kad gada laikā reģistrēto bezdarbnieku skaits samazinājās par 8 831 personām, arī 2022. gadā bija samazinājums par 7 238 personām, NVA uzskaitē decembra beigās esot 53 536 bezdarbniekiem, no kuriem 55,5 % (28 650) bija sievietes un 46,5 % (24 886) - vīrieši. Vienlaikus 2022. gada 12 mēnešos bezdarbnieka statuss piešķirts 90 577 personām, kas bija par 2 007 personām vairāk, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu.

Tabula Nr.1

NVA reģistrētā bezdarba līmenis mēneša beigās, %

Gads	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jūn	Jūl	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2017.	8,5	8,4	8,3	7,8	7,4	7,2	7,1	6,9	6,6	6,6	6,7	6,8
2018.	7,0	7,1	7,0	6,7	6,4	6,4	6,4	6,3	6,1	6,1	6,2	6,4
2019.	6,7	6,7	6,6	6,3	6,1	6,0	6,0	5,9	5,7	5,7	5,8	6,2
2020.	6,4	6,3	6,8	8,0	8,4	8,6	8,6	8,2	7,7	7,4	7,4	7,7
2021.	8,0	8,2	8,2	7,9	7,6	7,4	7,1	6,5	6,0	6,0	6,4	6,7
2022.	6,9	6,8	6,6*/6,8**	6,5	6,1	5,9	6,0	5,8	5,7	5,7	5,9	6,1
* Reģistrētā bezdarba līmenis valstī 2022. gada marta beigās bija 6,6% (bezdarbnieku īpatsvars ekonomiski aktīvo iedzīvotāju kopskaitā pirms CSP veiktā pārreķina). Valstī bezdarba līmenis salīdzinājumā ar 2022. gada februāri samazinājās par 0,2% punktiem.												
** Ņemot vērā aktualizēto ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaitu, bezdarba līmenis 2022. gada marta beigās ir 6,8%, kas ir par 0,2 % punktiem augstāks, nekā rēķinot pēc iepriekš izmantotā ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita. CSP aktualizētais ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits tiks izmantots bezdarba līmeņa aprēķināšanai 2022. gada martā un turpmākos mēnešos.												

Avots: NVA

Vienlaikus bezdarbnieka statuss tika noņemts 97 882 personām, kas bija par 496 personām vairāk, salīdzinot ar 2021. gada atbilstošo periodu (sīkāk skat. 2.tabulu).

Tabula Nr.2

NVA reģistrēto bezdarbnieku skaits mēneša beigās, %

Gads	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jūn	Jūl	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2017.	80 016	79 152	76 431	71 705	68 439	66 708	65 554	63 717	61 461	61 014	61 538	63 121
2018.	65 136	65 282	64 631	61 882	59 548	59 119	58 888	58 051	56 734	56 726	57 455	59 588
2019.	61 951	62 477	61 244	58 188	56 105	55 750	55 373	54 390	52 595	52 651	53 783	57 808
2020.	58 832	58 247	61 926	72 917	76 440	78 266	77 998	75 013	70 306	67 124	67 518	69 605
2021.	72 612	74 494	74 232	71 376	68 765	67 307	64 392	59 040	54 524	54 042	57 536	60 774
2022.	62 270	61 813	60 199	57 223	53 825	52 257	52 766	51 527	50 194	50 278	51 606	53 536

Avots: NVA

Lielākais bezdarbnieku skaits 2022. gada nogalē bija šādās profesijās (pēc pēdējās nodarbošanās/profesijas): palīgstrādnieks - 3 195 (6 %), mazumtirdzniecības veikala pārdevējs – 1 486 (3%), apkopējs – 1 483 (3%). Salīdzinot ar 2021. gadu, lielākais pieaugums bija profesijās: kokapstrādes iekārtu operators – 163, ceha strādnieks – 62, galdnieks – 37, Saeimas deputāts – 35, ēku celtnieks – 29, autokrāvēja vadītājs – 28, savukārt lielākais samazinājums bija profesijās: mazumtirdzniecības veikala pārdevējs – 570, apkopējs – 441, pārdevējs konsultants – 294, pavārs – 243, pirmsskolas izglītības skolotājs – 140.

2022. gada decembra beigās vairāk par pusi reģistrēto bezdarbnieku bija ar bezdarba ilgumu līdz 6 mēnešiem – 33 608 jeb 62,8 %. Reģistrēto bezdarbnieku kopskaitā lielāko īpatsvaru (32,9 %) veidoja bezdarbnieki ar profesionālo izglītību (kopā – 17 613 bezdarbnieki), no kuriem vairākumā (53,6%) bija personas vecumā virs 50 gadiem, kas vienlaikus norāda uz nepieciešamību pilnveidot esošās prasmes vai apgūt jaunas, lai tās būtu atbilstošas mūsdienu darba tirgus prasībām. Plašāks reģistrēto bezdarbnieku statistiskais portrets ir atspoguļots 3.tabulā.

Dalījumā pa vecuma grupām 2022. gada decembra beigās visvairāk bija reģistrētie bezdarbnieki vecumā no 50 gadi un vairāk – 21 039, kas bija 39,3 % no kopējā skaita. Attiecīgi personas vecumā no 35 līdz 44 gadiem bija 12 098 (22,6 %), tad sekoja vecuma grupa no 25 līdz 34 gadiem -10 663 (19,9 %).

Vidējais bezdarba ilgums 2022. gada decembra beigās bija 124 dienas jeb četri mēneši, kas, salīdzinot ar 2021. gadu, bija par 20 dienām mazāk. Bezdarba ilguma pieaugums bija vērojams ilgstošajiem bezdarbniekiem (vidēji par 147 dienām vairāk), bet pārējiem bezdarbniekiem bija

bezdarba ilguma samazinājums (vidējais): par 34 dienām – personām vecumā 50 gadi un vairāk; 10 dienām – jauniešiem vecumā no 15 līdz 29 gadiem; 84 dienām - personām ar invaliditāti.

Tabula Nr.3

Reģistrēto bezdarbnieku statistiskais portrets (uz 31.12.2022.)

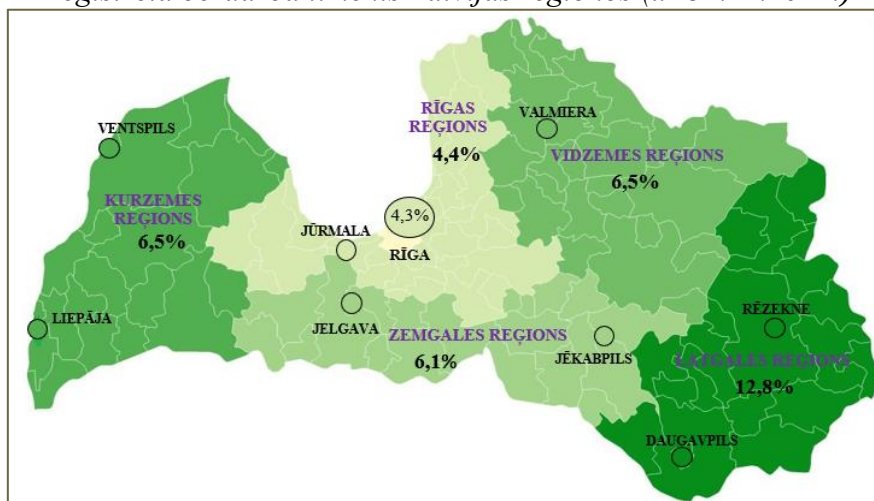
		Kopējais skaits	% no kopskaita	Sievietes	Vīrieši
Bezdarbnieku skaits		53 536		28 650	24 886
				53.5%	46.5%
Vecuma grupas	15 - 19	510	1 %	236	274
	20 - 24	3 375	6,3 %	1 793	1 582
	25 - 29	4 397	8,2 %	2 479	1 918
	30 - 34	6 266	11,7 %	3 618	2 648
	35 - 39	6 477	12,1 %	3 626	2 851
	40 - 44	5 621	10,5 %	2 982	2 639
	45 - 49	5 851	10,9 %	3 020	2 831
	50 - 54	6 416	12 %	3 265	3 151
	55 - 59	7 135	13,3 %	3 654	3 481
	60 un vairāk	7 488	14 %	3 977	3 511
Izglītības līmenis	augstākā izglītība	11 959	22,3 %	8 302	3 657
	profesionālā izglītība	17 613	32,9 %	8 476	9 137
	vispārējā vidējā izglītība	13 751	25,7 %	7 215	6 536
	pamatizglītība	8 907	16,6 %	4 016	4 891
	zemāka par pamatizglītību	1 190	2,2 %	583	607
	nav norādīta	116	0,2 %	58	58
Valsts valodas prasme	izglītība iegūta valsts valodā	32 829	61,3 %	17 286	15 543
	valsts valodas augstākā pakāpe	2 623	4,9 %	1 852	771
	valsts valodas vidējā pakāpe	6 751	12,6 %	4 133	2 618
	valsts valodas zemākā pakāpe	5 427	10,1 %	2 435	2 992
	nav valsts valodas atestācijas	5 861	10,9 %	2 925	2 936
	nav norādīta	45	0,1 %	19	26
Bezdarba ilgums	līdz 6 mēnešiem	33 608	62,8 %	17 400	16 208
	no 6 līdz 12 mēnešiem	9 661	18 %	5 469	4 192
	no 1 līdz 3 gadiem	5 980	11,2 %	3 310	2 670
	3 gadi un vairāk	4 287	8 %	2 471	1 816

Avots: NVA

Zemākais bezdarba līmenis 2022. gada decembrī reģistrēts Rīgas reģionā – 4,4 % (gada laikā samazinājums par 0,3 procentpunktiem), bet augstākais bezdarba līmenis bija Latgales reģionā – 12,8 % (samazinājums par 1,7 procentpunktiem). Plašāk skat. 3.attēlu.

Attēls Nr.3

Reģistrētā bezdarba līmenis Latvijas reģionos (uz 31.12.2022.)



Avots: NVA

Kopumā 2022. gada 12 mēnešos bezdarbnieka statuss piešķirts 90 577 personām, kas bija par 2 007 personām vairāk, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu. Savukārt bezdarbnieka statuss tika noņemts 97 882 personām (par 496 personām vairāk, salīdzinot ar 2021. gada beigām). Sadalījumā pēc pēdējās nodarbošanās (profesijas) visvairāk statusu ieguvuši: palīgstrādnieks – 412, ceļu būves palīgstrādnieks – 254, traktortehnikas vadītājs – 171, kūdras ieguves palīgstrādnieks – 155, kravas automobiļa vadītājs – 150, ekskavatora vadītājs – 144, ēku celtnieks – 105, traktora vadītājs – 103, būvstrādnieks – 94, bruģētājs – 84.

Salīdzinot ar attiecīgo periodu pirms gada, absolūtos skaitļos bezdarbnieku skaita samazinājums vērojams visās **mērķa grupās**, izņemot jauniešu (15 – 24 gadi) grupā, kur bija pieaugums par 0,1 % un grupā “Personas pēc atbrīvošanas no ieslodzījuma” (pieaugums par 57,6 %). Lielākais īpatsvara samazinājums bija ilgstošo bezdarbnieku mērķgrupai (-30 %), bezdarbniekiem ar invaliditāti (-14,9 %), bezdarbniekiem vecumā 50+ (-14,7 %). Gada beigās lielākās mērķgrupas no bezdarbnieku kopskaita bija bezdarbnieki vecumā 50 gadi un vairāk – 39,3 %, ilgstošie bezdarbnieki – 19,2 %, bezdarbnieki ar invaliditāti – 13,4 %. Savukārt jauniešu bezdarbnieku vecumā no 15-24 gadi īpatsvara rādītājs bija viszemākais no visām mērķa grupām (7,3 %).

2022. gada nogalē NVA uzskaitē bija 10 267 **ilgstošie bezdarbnieki**, kuru kopskaitā 62,9 % bija bezdarbnieki vecumā 50 gadi un vairāk, 26,1 % – bezdarbnieki ar invaliditāti, 1,3 % – jaunieši (15 – 24 gadi). Salīdzinot ar 2021. gada beigām, ilgstošo bezdarbnieku skaits samazinājies par 4 557 personām jeb 30,8 %. Ilgstošo bezdarbnieku skaits samazinājās visos reģionos: Kurzemes (- 43,7%), Rīgas (-33,8%), Vidzemes (-33,8%), Zemgales (-35,7%) un Latgales reģionā (-26,1%).

NVA reģistrā bija 7 158 **bezdarbnieki ar invaliditāti**. Salīdzinot ar atbilstošo periodu pirms gada, mērķgrupas samazinājums absolūtos skaitļos bija par 1 255 personām. Gada beigās vairāk nekā puse (65,2 %) no reģistrētajiem bezdarbniekiem ar invaliditāti bija vecumā virs 50 gadiem, savukārt 37,4 % bija ilgstošie bezdarbnieki, 2,2 % jaunieši bezdarbnieki (15-24).

NVA klientu lokā 2022. gada beigās bija 21 039 **bezdarbnieki vecumā 50 gadi un vairāk** (salīdzinot ar gadu iepriekš, samazinājums par 3 639 personām), no tiem 2022. gada decembra beigās 30,7 % bija ilgstošie bezdarbnieki, 22,2 % bezdarbnieki ar invaliditāti.

2022. gada beigās NVA bija reģistrēti 3 885 **jaunieši bezdarbnieki** vecumā no 15 līdz 24 gadiem (2021. gadā 3 881). To kopskaitā 3,5 % bija ilgstošie bezdarbnieki, 4,1 % – personas ar invaliditāti, 1,5 % – personas pēc bērna kopšanas atvaļinājuma. Lielākais bezdarbnieku (15-24) skaits sadalījumā pa profesijām pēc pēdējās nodarbošanās: palīgstrādnieks – 296, pārdevējs konsultants – 182, mazumtirdzniecības veikala pārdevējs – 127, viesmīlis – 78, krupjē – 65, klientu apkalpošanas speciālists – 58, ceļu būves palīgstrādnieks – 54, noliktavas darbinieks – 53, ceha strādnieks – 51, administrators – 43.

1.2. DARBA DEVĒJU PIETEIKTĀS BRĪVĀS DARBA VIETAS

2022. gada 12 mēnešos kopumā NVA bija reģistrētas 114 188 brīvās darba vietas, kas bija par 19 954 jeb 21,2 % vairāk, salīdzinot ar 2021. gada 12 mēnešiem. 2022. gada decembra beigās bija reģistrētas aktuālas 23 166 brīvās darba vietas, kas arī bija par 2 061 jeb 9,8 % vairāk, salīdzinot ar 2021. gada decembri.

Visvairāk brīvo darba vietu sadalījumā pēc uzņēmuma nozares gada nogalē bija reģistrētas: Būvniecībā – 6 414 (28 %), Transportā un uzglabāšanā – 3 238 (14 %), Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbībā – 3 078 (13 %), Apstrādes rūpniecībā – 3 049 (13 %), Informācijas un komunikācijas pakalpojumos – 1 547 (7 %). Brīvo darba vietu skaits sadalījumā pēc uzņēmuma nozares (NACE 2), salīdzinot ar atbilstošo periodu pirms gada, ir atspoguļots 4.tabulā.

Tabula Nr.4

Brīvo darba vietu skaits sadalījumā pēc uzņēmuma nozares (NACE 2)

Nozare (TOP 10)	31.12.2022.	31.12.2021.	Izmaiņas (%)
Būvniecība	6 414	7369	-13%
Transports un uzglabāšana	3 238	2516	29%
Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	3 078	2247	37%
Apstrādes rūpniecība	3 049	2977	2%
Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	1 547	574	170%
Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts	1 479	1782	-17%
Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	933	426	119%
Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	532	431	23%
Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana	520	631	-18%
Veselība un sociālā aprūpe	515	512	1%
Pavisam kopā	23 166	21 105	10%

Avots: NVA

Lielākais brīvo darba vietu pieaugums gada griezumā bija vērojams zemas kvalifikācijas profesijās: palīgstrādnieks (+717), virtuves darbinieks (+591), remontstrādnieks (+191), būvstrādnieks (+188), ceļu būves palīgstrādnieks (+162), savukārt vidējās kvalifikācijas profesijās tās bija: informācijas ievadīšanas operators (+246), klientu apkalpošanas speciālists (+95), klientu apkalpošanas operators (+70), uzzīņu operators (+69), transporta dispečers (+27).

2022. gada decembra beigās NVA bija reģistrētas 13 826 ilgāk par trīs mēnešiem neaizpildītas brīvās darba vietas, kas veidoja 59,7 % no brīvo darba vietu kopskaita (23 166). Lielākais ilgstoši neaizpildīto vakanču īpatsvars bija Rīgas (64,6%) un Vidzemes (47,4 %) reģionos, savukārt mazākais – Kurzemes reģionā (14,4 %), Latgales reģionā (24,1 %) un Zemgales reģionā (42,6 %).

TOP (skaitliskākās) profesijas Rīgas reģionā, kurās darba tirgus pieprasījums nesakrīt ar piedāvājumu (nav aizpildītas ilgāk par sešiem mēnešiem): kravas automobiļa vadītājs (1 090), palīgstrādnieks (866), būvstrādnieks (438), informācijas ievadīšanas operators (285), mūrnieks (283). Latgales reģionā: apmetējs (10). Vidzemes reģionā: kūdras ieguves palīgstrādnieks (71), ēku celtnieks (52), palīgstrādnieks (30), kravas automobiļa vadītājs (23), mežstrādnieks (16). Zemgales reģionā: palīgstrādnieks (88), ceļu būves palīgstrādnieks (59), kravas automobiļa vadītājs (32), noliktavas darbinieks (20), lauksaimniecības palīgstrādnieks (13). Kurzemes reģionā: ēku celtnieks (9).

2. Apmācību komisijas apstiprinātie bezdarbnieku mācību saraksti

Tā kā daļai no reģistrētajiem bezdarbniekiem varētu būt grūtības iekļauties darba tirgū, jo ievērojams skaits no NVA uzskaitē esošajiem bezdarbniekiem ilgstoši ir bez darba, kā arī vērojama nozaru pārstrukturēšanās tehnoloģisko pārmaiņu un procesu ietekmē, nepieciešams turpināt īstenot aktīvos darba tirgus politikas pasākumus, t.sk. prasmju pilnveidi un pārkvalifikāciju.

Atbilstoši Ministru kabineta 2011. gada 25. janvāra noteikumu Nr. 75 "Noteikumi par aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšanas un finansēšanas kārtību un pasākumu īstenotāju izvēles principiem" (turpmāk – MK noteikumi Nr. 75) 22. punktā noteiktajam, apmācību jomas, izglītības programmas, profesijas un sociālās un profesionālās pamatprasmes, kurās atbilstoši darba tirgus pieprasījumam un tautsaimniecības nozaru attīstības prognozēm nepieciešams veikt bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību, kā arī konkurētspējas paaugstināšanas pasākumu (KPP) tematiskās jomas un atvērto tiešsaistes kursu platformu piedāvājumu (turpmāk – mācību saraksti), ne retāk kā reizi gadā nosaka labklājības ministra izveidota **Apmācību komisija** (komisijas sastāvs un tās darbības nolikums ir publicēts LM mājaslapas sadaļā “Pasākumi prasmju pilnveidei”⁷).

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 75, NVA organizē bezdarbnieku un darba meklētāju mācības: (1) atbilstoši Apmācību komisijas priekšlikumiem un apstiprinātajiem sarakstiem; (2) pēc darba devēja rakstiska pieprasījuma.

Sākotnējos priekšlikumus mācību sarakstu aktualizēšanai sagatavo LM sadarbībā ar NVA. Atbilstoši izmaiņām izglītības un kvalifikāciju struktūrās saraksti top sasaistē ar Valsts izglītības satura centra ekspertīzi. Tāpat atbilstoši pierādījumos balstītai analīzei un darba tirgus pieprasījumam, tiek ņemti vērā NVA statistikas dati par katru sarakstā iekļauto profesionālo izglītības programmu:

- darba tirgus prognoze (plašāk skat. <https://www.nva.gov.lv/lv/darba-tirgus-istermina-prognozesana>), kā augstu vērtējot pieprasījumu virs 200 darba vietām;
- BURVIS (Bezdarbnieku uzskaites un reģistrēto vakanču informācijas sistēma) reģistrēto vakanču skaits (vērtējot pieprasījumu virs 100 darba vietām);
- darbā iekārtošanās īpatsvars (%) pirmo sešu mēnešu laikā pēc mācību pabeigšanas (kā nepietiekams rezultāts < 30%);
- reģistrēto bezdarbnieku skaits pēc pēdējās nodarbošanās profesijā (kā pietiekams rezultāts > 100 personas);
- reģistrēto bezdarbnieku skaits, kuri meklē darbu profesijā (profesijā reģistrēto skaits > 100 personas);
- bezdarbnieku skaits, kuri uzsākuši mācības katrā no izglītības programmām (kā pietiekams rezultāts > 150 personām);
- bezdarbnieku skaits, kuri pabeiguši mācības (kā pietiekams rezultāts > 150 personām);
- reģistrētie bezdarbnieku pieteikumi programmas apguvei (kā augsts pieteikumu skaits > 50).

⁷ Pieejams šeit: <http://www.lm.gov.lv/lv/sabiedribas-lidzdaliba/konsultativas-padomes/apmacibu-komisija-apmacibu-jomu-izglitiba-programmu-profesiju-socialo-un-profesionalo-pamatprasmju-noteiksanai>

LMZino_07082023; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju mācību rezultātiem 2022.gadā un prioritārajiem prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas pasākumiem 2023.gadā”

Sarakstu aktualizācijas ietvaros LM ņem vērā arī iesūtītos priekšlikumus, kā arī Apmācību komisijas dalībnieku un Nozaru ekspertu padomju (NEP) iesniegtos priekšlikumus. Specifiski jautājumi tiek izskatīti arī NEP vai atsevišķās darba grupās, pievēršoties tiem detalizētāk, tomēr būtiskākā nozīme ir tieši darba devēju aptauju un NVA datu bāzē esošajai informācijai.

Labklājības ministrija 2022.gada novembrī aicināja Apmācību komisiju apstiprināt jaunu neformālās izglītības datorzinību sarakstu, kas tapa sadarbībā ar Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociāciju (LIKTA), NVA, Latvijas Darba devēju konfederāciju, Latvijas Elektrotehnikas un elektronikas rūpniecības asociācijas NEP, Izglītības kvalitātes valsts dienestu. Jaunais saraksts (skat. pielikumu Nr.3) tapa ar mērķi piedāvāt darba tirgū pieprasītas datorzinību mācības, kas būtu atbilstošas kā bezdarbniekiem un darba meklētājiem, tā arī bezdarba riskam pakļautām (nodarbinātām) personām. Jaunais saraksts paredz aktuālu IT jomas kursu piedāvājumu, to definējot izglītības programmu virzienos ar iespējām šos virzienus (izglītības programmu nosaukumos) piedāvāt kopā ar atbilstošiem IT tehnoloģiju apguves rīkiem. Datorzinību saraksta programmām ir norādīta informācija par sasniedzamajiem mācību rezultātiem un izglītojamo iesaistes nosacījumiem, fokusējoties uz iedzīvotāju digitālo kompetenču ietvaru (*DigComp*).

Apmācību komisija 2023.gada 19.jūnijā aktualizēja visus mācību sarakstus 2023.-2024.gadam (skat. 1. - 5. pielikumu). Ar Apmācību komisijas sēdes protokolu un tās pieņemtajiem lēmumiem attiecībā uz sarakstu aktualizēšanu ir iespējams iepazīties LM mājaslapā⁸. Saskaņā ar Ministru kabineta 2023. gada 6.jūnijā apstiprināto Cilvēkkapitāla attīstības padomes (turpmāk – CAP) nolikumu, turpmāk stratēģiski un praktiski mācību vajadzības noteiks CAP un Ekonomikas ministrijas izveidota komisija, LM Apmācību komisijai beidzot pastāvēt. Izmaiņas nepieciešamas, jo CAP ietvaros norisināsies stratēģiskas diskusijas par pieaugušo izglītību, programmu efektivitāti un kvalitāti, kā arī attīstības virzieniem saistībā ar cilvēkkapitāla attīstību un darba tirgus transformāciju atbilstoši valsts līmenī noteiktajiem mērķiem. Tāpat plānots, ka CAP un Ekonomikas ministrijas vadībā NVA klientiem piedāvājamās pārkvalifikācijas un prasmju pilnveides programmas tiks skatītas vēl ciešākā sasaistē ar citiem Eiropas Sociālā fonda (turpmāk – ESF) mūžizglītības projektiem Latvijā (IZM un EM īstenotajiem), tiks veicināta gan saskaņota starpinstitucionālā sadarbība un mūžizglītības piedāvājuma noteikšana, gan tā stratēģiska attīstība ilgtermiņā, sekmējot gan pieprasījuma (izglītojamo, jo īpašu mērķa grupas klientu), gan piedāvājuma (izglītības pakalpojumu sniedzēju) puses iesaisti valsts atbalsta projektos un mazinot sadrumstalotību un pārklāšanos izglītības programmu griezumā.

⁸ Apmācību komisijas protokli pieejami: <https://www.lm.gov.lv/lv/apmacibu-komisija-apmacibu-jomu-izglitibas-programmu-profesiju-socialo-un-profesionalo-pamatprasmju-noteiksanai>

3. Kuponu sistēma bezdarbniekiem

NVA īstenoto mācību pasākumu mērķis ir pēc iespējas ātrāka un sekmīgāka bezdarbnieku iesaiste darba tirgū, tāpēc nākamās profesijas izvēlei ir jābūt balstītai gan uz personas izvēli, gan uz darba tirgus vajadzībām. Kopš 2011. gada NVA tās klientiem piedāvā iespēju pilnveidot savas prasmes, izmantojot mācību kuponu sistēmu. Šī metode tika ieviesta kā viens no strukturālās reformas pasākumiem saskaņā ar starptautisko aizdevēju rekomendācijām.

Mācību kupons tiek izsniegts reģistrēšanās secībā, pēc tam bezdarbnieks var izvēlēties sev piemērotāko mācību veidu un izglītības iestādi. Izvērtējot klientu attālinātās apkalpošanas pieredzi 2020. gadā, efektīvākai procesa organizēšanai kupons tiek sagatavots un piešķirts elektroniskā veidā, izņēmuma gadījumā saglabājot iespēju izsniegt kuponu papīra formā.

Izvēlēta izglītības iestāde ne vienmēr ir spējīga nokomplektēt mācību grupu, līdz ar to personas iesaiste konkrētajā mācību programmā var aizkavēties. Tomēr, izmantojot mācību kuponus, klienti daudz īsākā laika periodā iesaistās mācībās, salīdzinot ar sistēmu pirms tam, kad NVA komplektēja mācību grupas. Pozitīvi vērtējams arī fakts, ka līdz ar kuponu metodes ieviešanu bezdarbniekiem ir plašākas iespējas izglītības iestāžu un programmu izvēlē. Papildus ir mazināts tā sauktais „cherry picking” efekts, kad izglītības iestāde izvēlas jau tāpat izglītotākos, nevis tos, kam mācības ir ļoti nozīmīgas turpmākai integrācijai darba tirgū. Metodei ir vēl citas priekšrocības: konkurence starp izglītības iestādēm, atvērtas izglītības iestāžu iesaistes iespējas (nav jāpiemēro laikietilpīgas iepirkumu procedūras), kopējais NVA klientu apmierinātības pieaugums, mācību kvalitātes uzlabojums u.c. priekšrocības. Latvijas kuponu sistēma kā Eiropas labā prakse ir izmantota arī starptautiski (Latvijas praksi mācību kupona ieviešanā pārņēma Igaunija, tāpat sistēma tika izmantota kā paraugs Grieķijas un Ukrainas strukturālajās reformās).

Plašu mācību kuponu sistēmas izvērtējumu 2019. gadā veica Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (turpmāk - OECD) pētījumā par Latvijas darba tirgus politikas ietekmi uz iekļaujoša darba tirgus attīstību Latvijā (OECD pētījumu sērija “Connecting People with Jobs”).⁹ Līdzīgi arī 2022. gadā Finanšu ministrijas pasūtītā izvērtējuma “ES fondu ieguldījumu ilgtspējīgas un kvalitatīvas nodarbinātībā un darbaspēka mobilitātē 2014. – 2020. gada plānošanas periodā lietderības, efektivitātes un ietekmes 2022.gada izvērtējums”¹⁰ ietvaros tika vērtēta NVA īstenoto mācību pasākumu ieguldījumu lietderība un efektivitāte nodarbinātības veicināšanā. Izvērtējums kopumā parādīja, ka mācību pasākumiem ir labvēlīga un pozitīva ietekme uz dalībnieku spējam kļūt nodarbinātiem pēc noteikta laika perioda (dalībnieku nodarbinātības situācija tika salīdzināta ar kontroles grupu 6, 12 un 18 mēnešu periodā). Tika secināts, ka augsta efektivitāte ir gandrīz visām profesionālās izglītības programmām. 12 un 18 mēnešu posmā izmaksu kontekstā efektīvākās ir šādas profesionālās mācību programmu tematiskās grupas: aprūpētājs, loģistikas darbinieks, noliktavas pārzinis, klientu apkalpošana, lietvedība, mazumtirdzniecības komercdarbinieks u.c. Sešu mēnešu laika posmā augsta efektivitāte ir arī šādām profesionālo mācību tematiskajām grupām: grāmatvedība un nodokļi, projektu vadība un mārketinga, un mazā biznesa organizēšana. Neformālās izglītības

⁹ Pētījums pieejams: https://www.oecd-ilibrary.org/employment/evaluating-latvia-s-active-labour-market-policies_6037200a-en, Pētījums latviešu val.: https://www.oecd-ilibrary.org/employment/cilveku-sasaiste-ar-darbvietam_ce74856f-lv

¹⁰ Pētījums pieejams: <https://petijumi.mk.gov.lv/node/3417>

LMZino_07082023; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju mācību rezultātiem 2022.gadā un prioritārajiem prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas pasākumiem 2023.gadā”

programmu vidū visaugstākā efektivitāte ir datorprogrammu grāmatvedībā apguvei. Augsta efektivitāte īstermiņā bijusi visu valsts valodas mācību programmām, taču ilgāk efektivitāte saglabājusies latviešu valodas augstākā līmeņa programmai. Arī angļu valodas mācību programmu vidū augsta efektivitāte ir tieši angļu valodas ar priekšzināšanām (*Lower Intermediate & Intermediate; Higher Intermediate, Advanced*), tai skaitā biznesa angļu valodas, programmām. Analizējot iesaisti nodarbinātībā dažādās sociāli demogrāfiskajās grupās, izvērtējuma galvenie rezultāti sakrīt ar ārvalstu zinātniskajā literatūras pārskatā raksturotajām tendencēm. Lielākas ieguvējas no mācībām ir sievietes, jaunieši 15 – 29 gadu vecumā un personas 30 – 49 gadu vecumā. Dalība profesionālajās mācībās paaugstina arī ilgstošo bezdarbnieku izredzes iekļauties nodarbinātībā, lai gan vidēji šīs iespējas ir zemākas nekā citu bezdarbnieku grupām. Tas nozīmē, ka ilgstošo bezdarbnieku iesaistei nodarbinātībā ir jāmeklē vēl citi papildu instrumenti, ne tikai profesionālās mācības, pārkvalifikācijas vai kvalifikācijas paaugstināšanas programmas. Kopumā pētījuma rezultātu integrētā analīze apstiprina iepriekš zinātniskajā literatūrā izplatītos secinājumus, ka vislielākā efektivitāte ir dažādām mācībām, kas paaugstina cilvēka kapitālu (kvalifikāciju, prasmes un iemaņas).

Lai stiprinātu Latvijas publiskā nodarbinātības dienesta jeb NVA kapacitāti, 2022. gada janvārī EK Strukturālo reformu atbalsta ģenerāldirektorāts sadarbībā ar OECD uzsāka LM pieteiktā Tehniskā atbalsta instrumenta projekta “*Latvijas nodarbinātības dienesta digitālo sistēmu modernizēšana*” sagatavošanās posma īstenošanu. Projekta mērķis ir veikt NVA visaptverošu darbības novērtējumu kontekstā ar digitālo sistēmu pilnveidojumiem, t.sk. profilēšanas rīka izvērtēšanu, iekļaujot izpēti efektīvākai datu pārvaldībai un vadībai (ieskaitot mākslīgā intelekta iespējas) bezdarbnieku sasniegšanā un iesaistei aktīvās darba tirgus politikas pasākumos, kā arī NVA analītiskās kapacitātes un sadarbības ar citām institūcijām stratēģijas piemērošanai. Projektu plānots īstenot līdz 2024. gada beigām. Projekts sniegs ieguldījumu arī Atjaunošanas un noturības mehānisma (turpmāk – ANM) plānā ietvertajai digitālās transformācijas komponentei, kam ir nozīmīga loma, jo tā Latvijā sniedz horizontālu atbalstu citu strukturālo reformu ieviešanā un vairāku nacionālo stratēģiju mērķu sasniegšanā.

NVA turpinās sniegt papildus prasmju pilnveides iespējas bezdarba situācijā nonākušajiem un bezdarba riskam visvairāk pakļautajiem, tajā skaitā digitālās pamatprasmes, ar mērķi veicināt iedzīvotāju atgriešanu mainīgajā darba tirgū. NVA klientu prasmju apguve izriet no profilēšanas rezultātiem – atbilstoši individuālās situācijas izvērtējumam persona tiek iesaistīta pasākumos tādā secībā, lai veicinātu pēc iespējas ātru iesaisti darba tirgū labāk apmaksātās darba vietās. Tāpat kā citos ES nodarbinātības dienestos, finansiāli ietilpīgāki pasākumi tiek vērsti uz ilgstošā bezdarba riskam vairāk pakļautajiem, kamēr augsti kvalificētie sākotnēji tiek motivēti iesaistīties darba meklēšanā, aktīvās darba tirgus politikas pasākumos iesaistot, ja darba meklēšana nav rezultatīva. NVA pasākumu piedāvājums ietver gan prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas pasākumus, gan citus aktīvās darba tirgus politikas (turpmāk – ADTP) pasākumus (piemēram, subsidētā nodarbinātība, darba vietas pielāgošana, praktiskās mācības uzņēmumā uz vietas, motivācijas atbalsts un mentora pakalpojumi, uzņēmējdarbības un pašnodarbinātības uzsākšanas atbalsts u.c.). Pasākumi tiek atspoguļoti bezdarbnieka individuālajā darba meklēšanas plānā, kas tiek izstrādāts, ņemot vērā arī karjeras konsultāciju rezultātus. Iesaiste ADTP pasākumos, tāpat kā piemērota darba piedāvājuma

pieņemšana, ir bezdarbnieka pienākumi, kuru pildīšana ir priekšnoteikums bezdarbnieka pabalsta saņemšanai, kā arī pašvaldības sociālās palīdzības saņemšanai darbaspējas vecuma iedzīvotājiem.

Īpaša uzmanība pēdējos gados NVA ir pievērsta digitālajām prasmēm, jo īpaši pamatprasmēm. Svarīgi minēt, ka ir arī situācijas, kad pirms citu mācību programmu apguves sākotnēji nepieciešams apgūt latviešu valodas zināšanas pietiekamā apmērā, līdz ar to NVA ir lielākais latviešu valodas mācību piedāvātājs valstī. Kopumā ilgstošāku mācību pasākumos vidēji iesaistās 30 % NVA reģistrēto personu, nemainīgi augsts pieprasījums novērojams pēc digitālo prasmju un valodu apguves programmām.

3.1. DARBA TIRGUS PROGNOZĒŠANA

No 2016. gada 17.augusta līdz 2022. gada 31.decembrim NVA īstenoja ESF projektu Nr. 7.1.2.2/16/I/001 “Darba tirgus prognozēšanas sistēmas pilnveide”, lai izveidotu Darba tirgus apsteidzošo pārkārtojumu sistēmu, sekmējot tautsaimniecības vajadzībām atbilstošus lēmumus rīcībpolitikas izstrādei un ieviešanai. Projekta sadarbības partneris bija Ekonomikas ministrija.

Projekta īstenošanas laikā:

- veikts pētījums par darba tirgus apsteidzošo pārkārtojumu sistēmas izveides iespējām un darba tirgus prognožu sasaisti ar rīcībpolitiku;
- pilnveidota īstermiņa darba tirgus prognozēšanas metodoloģija, tai skaitā īstermiņa prognožu sagatavošana prasmju griezumā un izstrādātas vadlīnijas metodoloģijas lietotājiem;
- veiktas piecas darba devēju aptaujas un īstenotas četras ekspresaptaujas darba tirgus īstermiņa prognožu atjaunošanai;
- izstrādāta tehniskā specifikācija darbaspēka piedāvājuma un pieprasījuma prognožu atspoguļošanas platformas, kā arī vidēja un ilgtermiņa prognožu analīzes rīka un vizuālā risinājuma (prototipa) izveidei. Šīs tehniskās specifikācijas bija pamats “Darba tirgus atspoguļošanas platformas” izstrādei¹¹;
- īstenoti informatīvie un mācību pasākumi nodarbinātības politikas veidošanā un īstenošanā iesaistīto institūciju darbiniekiem un amatpersonām.

2022. gadā īstenotas četras ekspresaptaujas¹²:

- Darba devējam nepieciešamās (darbinieka) prasmes (2022. gada 17.oktobrī);
- Tehnoloģiju ietekme uz darbaspēka nepieciešamību (2022. gada 2.novembrī);
- Darbaspēka piesaiste (2022. gada 15.novembrī);
- Trešo valstu pilsoņu piesaiste darba tirgum (2022. gada 1.decembrī).

3.2. NVA E-VIDES RISINĀJUMI UN PUBLICITĀTES PASĀKUMI

Atbilstoši starptautiskajai praksei, kas paredz informācijas, konsultāciju un karjeras vadības prasmju nodrošinājumu pieaugušo izglītībā, klientu informētāka un mērķētāka pakalpojuma izvēlē no NVA puses tiek piedāvāti:

¹¹ Pieejama: <https://prognozes.nva.gov.lv/lv> un <https://prognozes.em.gov.lv/lv>

¹² Visu aptauju ziņojumi, kā arī kopējais ziņojums pieejams NVA mājas lapā: <https://www.nva.gov.lv/lv/darba-tirgus-prognozes>

LMZino_07082023; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju mācību rezultātiem 2022.gadā un prioritārajiem prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas pasākumiem 2023.gadā”

(1) **E-vides risinājumi:** darba tirgus monitoringa sistēma (IKT darba tirgus prognožu rīks; informācija par vidējo atlīdzību profesijā; “Izglītības iestāžu meklētāja rīks”; informācija par iepriekšējo izglītojamo mācību novērtējumu); e-kursi: “Finanšu pratība. Mana nauda šodien un rīt.”; “Motivācijas vēstules sagatavošana un sagatavošanās darba intervijai”, “Kā veidot efektīvu darba meklēšanas stratēģiju”; “Tests zināšanu pārbaudei angļu valodā”; testus komunikatīvo un organizatorisko prasmju līmeņa noteikšanai.

(2) **Bezdarbnieku profilēšana, karjeras konsultācijas.**

(3) **Tiešā komunikācija ar bezdarbniekiem un darba devējiem,** t.sk. NVA darbības stratēģijas 2021. – 2023.gadam ietvaros, NVA filiālēs, zvanu centrā, oficiālajā e-pastā, portālā *Latvija.lv* un Dzīves situāciju aprakstos portālā <https://mana.latvija.lv/>, NVA kontos sociālo tīklu platformās.

(4) Par mācību iespējām sabiedrība tiek informēta: **sabiedrisko attiecību** ietvaros, izmantojot informāciju NVA mājaslapā; sociālajos tīklos, informatīvajos materiālos (bukleti, baneri); mediju attiecības (bezmaksas publicitāte TV, radio, presē, kas izriet no žurnālistu veidotiem sižetiem un raidījumiem); **publiskajos pasākumos** (NVA vakanču gadatirgi, semināri darba devējiem, izglītības iestādēm); Digitālās nedēļas pasākumu ietvaros; sadarbībā ar pašvaldībām (regulāri nodrošinot informācijas apmaiņu ar pašvaldību sociālo dienestu pārstāvjiem un aicinot pašvaldību publicēt informāciju par NVA pakalpojumiem savos masu medijos un sociālo tīklu kontos).

(5) Valsts pārvaldes vienotās tīmekļvietņu platformas virtuālā asistenta **Zintis** atbalsts, kurš var sniegt atbildes par dažādiem NVA pakalpojumiem, tostarp par mācību veidiem, karjeras testiem un CV sagatavošanu. Virtuālā asistenta sniegtās atbildes ietver aktīvās saites uz klientu interesējošo pasākumu.

4. 2022.gadā NVA īstenotie aktīvās darba tirgus politikas pasākumi

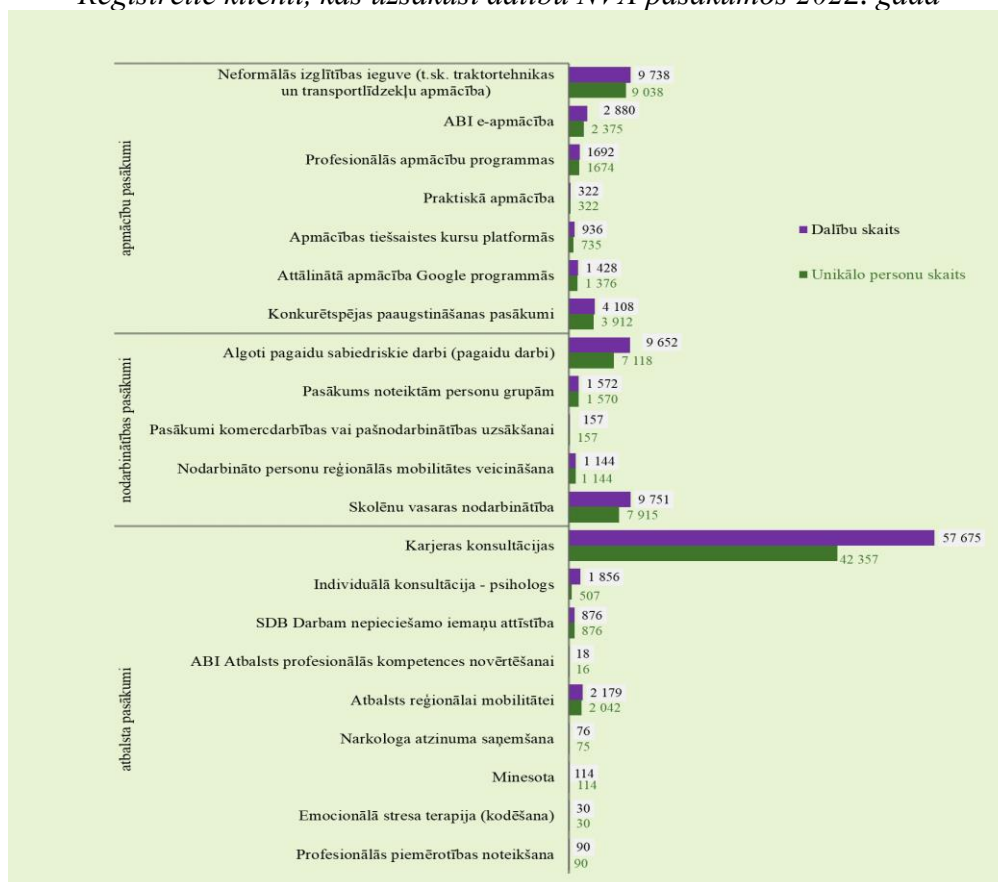
2022. gada 12 mēnešos dalību NVA pasākumos, ieskaitot konkurētspējas paaugstināšanas pasākumos (turpmāk – KPP) un karjeras konsultācijās, uzsāka 64 150 personas (unikālās personas), kas piedalījās 106 294 aktivitātēs. ADTP pasākumiem izlietoti 43,2 milj. eiro., t.sk. ESF līdzfinansējums¹³. 2022. gada janvārī – decembrī darbā iekārtojās 55 905 bezdarbnieki, no kuriem 6 875 (12%) iekārtojās darbā pēc kāda NVA aktīvā nodarbinātības pasākuma pabeigšanas (izņemot KPP informatīvās dienas).

2022. gadā turpinājās NVA īstenotais pasākums “Atbalsts programmu apguvei atvērto tiešsaistes kursu platformās” (“Nākotnes prasmju iniciatīva”), kā arī mācības bezmaksas “Google” programmās digitālo prasmju apguvei, ar mērķi daudzveidot mācību piedāvājuma iespējas atbilstoši darba tirgus pieprasījumam, sekmējot NVA klientu prasmju paaugstināšanu un atgriešanos darba tirgū vai nokļūšanu labāk apmaksātās darba vietās.

NVA reģistrēto bezdarbnieku, darba meklētāju un nodarbināto (ja attiecināms) iesaistes rādītāji NVA organizētos pasākumos ir atspoguļoti 4.attēlā.

Attēls Nr.4

Reģistrētie klienti, kas uzsākuši dalību NVA pasākumos 2022. gadā¹⁴



Avots: NVA

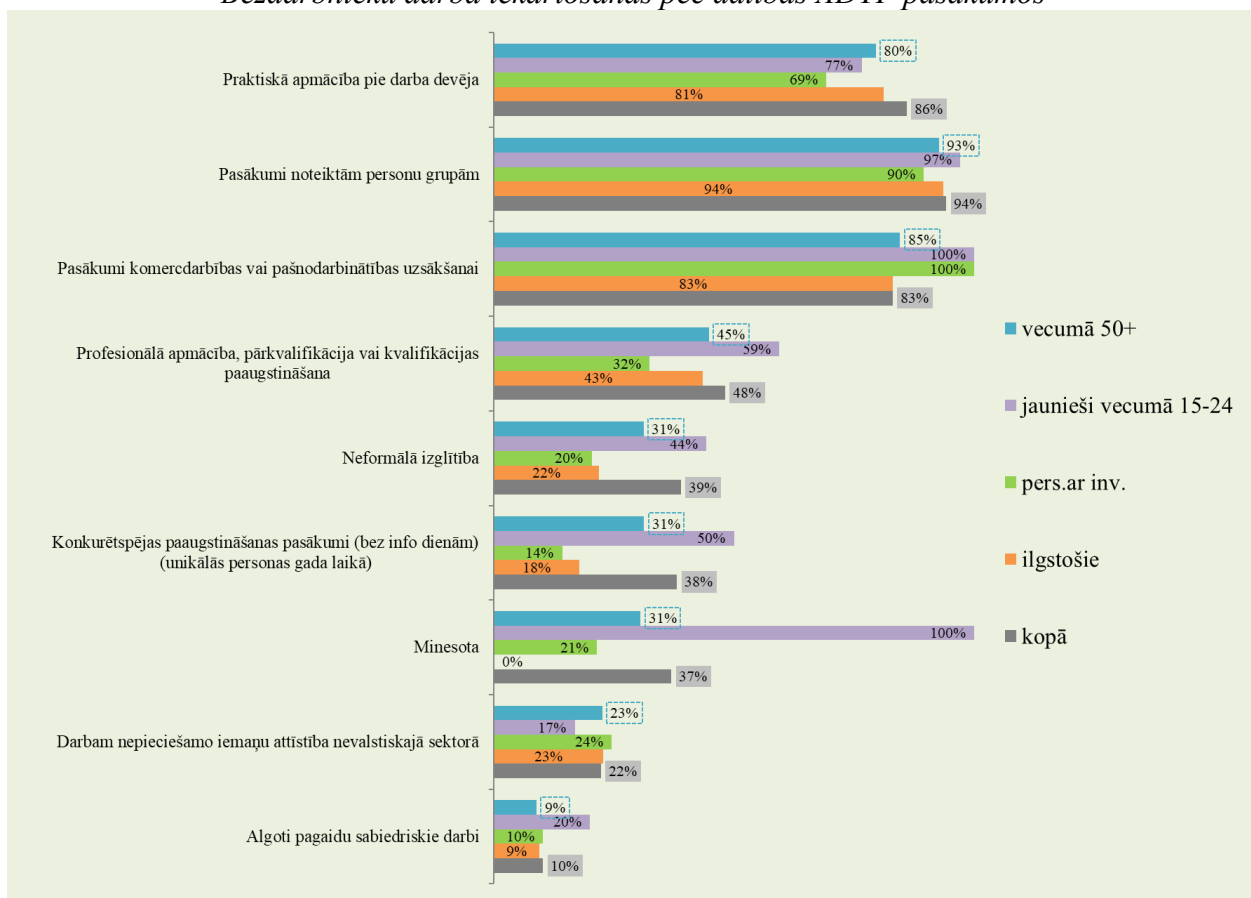
¹³ 2008. gadā - 11 milj., 2009. gadā - 32 milj., 2010. gadā - 64 milj., 2011. gadā - 50 milj., 2012. gadā - 31,2 milj., 2013. gadā - 32,1 miljons latu, 2014. gadā - 38,4 milj. eiro, 2015. gadā - 26 milj. eiro, 2016. gadā - 34,3 milj. eiro, 2017. gadā - 39,5 milj. eiro, 2018. gadā - 38,7 milj. eiro, 2019. gadā - 31,6 milj. eiro, 2020. gadā - 27,4 milj. eiro, 2021. gadā - 31,9 milj. eiro

¹⁴ Datus netiek iekļauti - obligātā veselības pārbaude, ergoterapeita pakalpojums, surdotulka pakalpojums, darba vietas pielāgošana, individuālie aizsardzības līdzekļi, transporta pakalpojums un nodarbinātības uzsākšanas pabalsts Ukrainas civiliedzīvotājiem

NVA informācija par personām, kas ir iekārtojušās darbā pirmo sešu mēnešu laikā pēc pasākumu pabeigšanas¹⁵, ir atspoguļota 5.attēlā.

Attēls Nr.5

Bezdarbnieku darbā iekārtošanās pēc dalības ADTP pasākumos



* Pabeiguši dalību periodā no 01.07.2021. līdz 30.06.2022. un iekārtojušies darbā pirmo sešu mēnešu laikā pēc pasākuma pabeigšanas (periodā līdz 31.12.2022.)

Datu avots: NVA

Bedarbnieku mērķa grupu iesaiste ADTP pasākumos:

2022. gadā ADTP pasākumos (t.sk. KPP) piedalījās 7 726 **ilgstošie bezdarbnieki** (unikālās personas) - visvairāk iesaistījās pasākumā „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi”, kas palīdz uzturēt darba iemaņas, neformālās izglītības apgūvē un subsidētajās darba vietās bezdarbniekiem ar invaliditāti. 2022. gada 12 mēnešos darbā iekārtojās 4 435 ilgstošie bezdarbnieki, no kuriem 2 547 (57,4 %) tas izdevās pēc kāda aktīvā NVA pasākuma pabeigšanas (izņemot KPP informatīvās dienas).

2022. gadā ADTP pasākumos (t.sk. KPP) piedalījās 10 302 **bezdarbnieki vecumā 50 gadi un vairāk** (unikālās personas). Gados vecāki reģistrētie bezdarbnieki visvairāk iesaistījās pasākumā „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi”, neformālās izglītības apgūvē, subsidētajās darba vietās bezdarbniekiem ar invaliditāti. 2022. gada janvārī – decembrī darbā iekārtojās 15 587 bezdarbnieki vecumā 50 gadi un vairāk, no kuriem 2 237 (14,3 %) darbā iekārtojās pēc kāda aktīvā pasākuma pabeigšanas (izņemot KPP informatīvās dienas).

¹⁵ Darbā iekārtošanās tiek rēķināta, ņemot vērā tos bezdarbniekus, kas 6 mēnešu laikā pēc dalības pasākumā ir iekārtojušies darbā pēdējo 12 mēnešu laikā (ar 6 mēnešu nobīdi, lai vērtētajā periodā visiem pasākumu pabeigušajiem bezdarbniekiem jau būtu 6 mēneši pēc pasākuma beigām).

LMZino_07082023; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju mācību rezultātiem 2022.gadā un prioritārajiem prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas pasākumiem 2023.gadā”

Līdzīgi uz **personām ar invaliditāti** vērstie ADTP pasākumi ir veicinājuši šo bezdarbnieku grupas iekļaušanos sabiedrībā un darba tirgū, ļaujot izprast darba tirgus prasības un sekmējot iekārtošanos pastāvīgā darbā, par ko liecina arī statistika. Proti, 2022. gadā ADTP pasākumos (t.sk. KPP) piedalījās 4 351 personas ar invaliditāti (unikālās personas) ar vislielāko iesaisti pasākumā „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi”, neformālās izglītības apgūvē, subsidētajās darba vietās bezdarbniekiem ar invaliditāti. Tāpat 2022. gada 12 mēnešos darbā iekārtojās 3 784 personas ar invaliditāti, no kurām 923 (24,4 %) personas darbā iekārtojās pēc kāda aktīvā NVA pasākuma pabeigšanas (izņemot KPP informatīvās dienas). Bezdarbniekiem ar invaliditāti nepieciešamības gadījumā tiek piešķirtas vienreizējas dotācijas mācību vai darba vietas pielāgošanai personas ar invaliditāti vajadzībām, segtas asistentu pakalpojumu izmaksas, kas saistītas ar nokļūšanu līdz mācību, prakses vai darba vietai, kā arī tiek segtas surdotulku, ergoterapeitu un citu speciālistu pakalpojumu izmaksas.

2022. gada 12 mēnešos NVA organizētajos pasākumos (t.sk. KPP) piedalījās 1 867 **jaunieši (15 – 24 gadi) bezdarbnieki** (unikālās personas). 2022. gada 12 mēnešos darbā iekārtojās 5 249 jaunieši, no kuriem 480 (9,1 %) darbu atrada pēc kāda aktīvā NVA pasākuma pabeigšanas (izņemot KPP informatīvās dienas). Dalību skaits, kur viens cilvēks var būt piedalījies vairākās aktivitātēs, ir atspoguļots 5.tabulā.

Tabula Nr.5

Jauniešu iesaiste aktīvajos nodarbinātības pasākumos

Pasākuma nosaukums	2022.gads		
	Kopā	Sievietes	Vīrieši
Uz jauniešiem (15 – 24 gadi) vērstie atbalsta pasākumi (dalību skaits)	2559	1471	1088
Pasākumi komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai	1	0	1
Profesionālā tālākizglītība/pilnveide	104	52	52
Darbam nepieciešamo iemaņu attīstība nevalstiskajā sektorā	419	282	137
Neformālā izglītība	337	246	91
Traktortehnikas/transportlīdzekļu vadītāju mācības	187	5	182
Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi	287	191	96
Pasākumi noteiktām personu grupām (subsidētā nodarbinātība)	60	26	34
Pasākumi noteiktām personu grupām ārkārtējās situācijas izraisīto seku mazināšanai (algu subsīdija darba devējam)	94	48	46
Praktiskā apmācība darba vietā	80	54	26
Mobilitātes veicināšana (uz mācībām vai subsidētajām darba vietām)	169	35	134
Nodarbināto personu reģionālās mobilitātes veicināšana	77	52	25
Algoti pagaidu sabiedriskie darbi	111	42	69
Atbalsts programmu apguvei atvērto tiešsaistes kursu platformās	248	170	78
E-apmācība	360	253	107
Atbalsta pasākumi subsidēto darba vietu pasākumos (darba vietas pielāgošana u.c.)	21	12	9
Atbalsts personām ar atkarības problēmām - Minesota	3	2	1
Atbalsts profesionālās kompetences novērtēšanai	1	1	0

Avots: NVA

4.1. PROFESIONĀLĀ PĀRKVALIFIKĀCIJA/PILNVEIDE UN NEFORMĀLĀ IZGLĪTĪBA

2022. gadā profesionālajā pārkvalifikācijā un pilnveidē pavisam iesaistījās 1 692 personas (ieskaitot jauniešus). 2022. gadā no profesionālās mācības uzsākušo kopskaita tika atskaitīti 149 bezdarbnieki jeb 8,8 %. Biežākie atskaitīšanas gadījumi (55 %) bija veselības stāvokļa dēļ, iekārtošanās darbā dēļ (26,8 %), līguma pārkāpumu dēļ (14,1%).

Vidējās izmaksas 2022. gada profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides programmu apguvē bija 1 785 eiro, kur viena profesionālās tālākizglītības programmu apguvē iesaistītā 2022. gadā faktiskās vidējās izmaksas veidoja 1 532 eiro. Savukārt profesionālās pilnveides programmu apguvē iesaistītā 2022. gadā vidējās izmaksas veidoja 506 eiro.

Mācību piešķirtais un izlietotais finansējums, kā arī iesaistes rādītāji atbilstoši projektiem un budžeta finansēšanas avotiem ir atspoguļoti 6.tabulā.

Tabula Nr.6

Profesionālo un neformālo mācību finansējums un iesaistīto skaits

Pasākuma nosaukums	2022.g. faktiski izlietots (EUR)	Pārejošo klientu skaits	No jauna iesaistīto klientu skaits 2022. g.	Kopā
Mācību finansējums un pasākumos iesaistīto skaits (ESF projekts "Atbalsts bezdarbnieku izglītībai"/REACT EU)				
Profesionālās mācības	1 963 701	501	1692	2193
Neformālā izglītība, t.sk.valsts valodas apguve, transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāju apmācība	5 762 533	593	9738	10331
Apmācība pie darba devēja	697 024	62	322	384
Mācību finansējums un pasākumos iesaistīto skaits. Nodarbinātības speciālais budžets				
Valsts valodas mācības (bez starpniekvalodas)	13 794	-	0	0

Avots: NVA

Savukārt NVA klientu iesaiste un izlietotais finansējums atbilstoši katrā no izglītības veidiem atspoguļota 7.tabulā.

Tabula Nr.7

2022.gadā mācību pasākumos iesaistīto skaits un izlietotais finansējums

Apmācību pasākumi	Dalību skaits 2022.g. (t.sk. pārejošie no 2021.gada)	Izlietotais finansējums (EUR)
Profesionālā pilnveide	737	342 000
Profesionālā tālākizglītība	1456	590 000
Valsts valodas apguve (neformālā izglītība)	1600	708 588
Datorprasmju un svešvalodu apguve (neformālā izglītība)	6310	2 561 830
Traktortehnikas vadītāju apmācība apguve	1133	621 256
Transportlīdzekļu vadītāju apmācība	1288	954 997
Praktiskā apmācība pie darba devēja	384	521 771
Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi (info dienas)	516	140
Atbalsts profesionālās kompetences novērtēšanai	18	1033
Atvērto tiešsaistes kursu platformās piedāvāto programmu apguve	1131	129 145

Avots: NVA

Mācības 2022. gadā veiktas šādās profesionālās tālākizglītības programmās – lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē (MAG) (213), aprūpētājs (205), pavāra palīgs (141), konditora palīgs (114), lokmetinātājs metināšanā ar volframa elektrodu inertās gāzes vidē (TIG) (80), loģistikas darbinieks (50), elektrotehniķis (46), apdares darbu strādnieks (44), mazumtirdzniecības komercdarbinieks (36), lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu inertās gāzes vidē (MIG) (29).

Profesionālās pilnveides izglītības programmu kopās - mazā biznesa organizēšana (450), projektu vadība (145), datorika (78), grāmatvedība (6), praktiskais mārketinga (6).

Bezdarbnieku portrets profesionālajā izglītībā ir atspoguļots 8.tabulā.

Tabula Nr.8

Uzsākuši profesionālās izglītības programmas ar kuponu metodi 2022. gadā

	Kopējais skaits	% no skaita	Sievietes	Vīrieši
	1692		1111	581
Ilgstošie bezdarbnieki	254	15,0	168	86
Jaunieši - bezdarbnieki 15-24 gadi	104	6,1	52	52
Bezdarbnieki ar invaliditāti	206	12,2	118	88
Personas pēc atbrīvošanas no ieslodzījuma	0	0,0	0	0
Personas pēc bērna kopšanas atvaļinājuma	8	0,5	8	0
Bezdarbnieki vecumā 50+	517	30,6	350	167
Bezdarbnieki pirmspensijas vecumā	127	7,5	85	42
Pēc izglītības				
Augstākā izglītība	480	28,4	374	106
Profesionālā izglītība	515	30,4	301	214
Vidējā vispārējā izglītība	460	27,2	289	171
Pamatizglītība	231	13,6	145	86
Zemāka par pamata	6	0,4	2	4
Pa vecuma grupām				
15-19 gadi	20	1,2	8	12
20-24 gadi	84	5,0	44	40
25-29 gadi	145	8,6	86	59
30-34 gadi	218	12,9	156	62
35-39 gadi	263	15,5	170	93
40-44 gadi	242	14,3	168	74
45-49 gadi	203	12,0	129	74
50-54 gadi	236	13,9	154	82
55-59 gadi	177	10,5	129	48
60 gadi un vairāk	104	6,1	67	37
Pēc bezdarba ilguma				
Līdz 6 mēnešiem	1059	62,6	676	383
No 6 līdz 12 mēnešiem	379	22,4	267	112
No 1 līdz 3 gadiem	215	12,7	139	76
3 gadi un vairāk	39	2,3	29	10

Avots: NVA

Laika periodā no 2021. gada 1.jūlija līdz 2022. gada 30. jūnijam dalību profesionālās mācības ietvaros pabeidza 1807 bezdarbnieki, no kuriem darbā pirmo sešu mēnešu laikā (periodā līdz 31.12.2022.) izdevās iekārtoties 871 personām jeb 48,2 % (plašāk skat. 9.tabulā).

Tabula Nr.9

Darbā iekārtošanās pēc tālākizglītības programmu apguves (Top 10)

Nr. p.k.	Izglītības programma	% no apmācības pabeigušajiem
1.	SPA speciālists	100% no 9
2.	Loģistikas darbinieks	70% no 125
3.	Lokmetinātājs metināš. ar mehan.iek.inert. gāzes vidē (MIG)	68% no 40
4.	Elektrotehniķis	65% no 54
5.	Mazumtirdzniecības komercdarbinieks	57% no 23
6.	Elektromontieris	54% no 24
7.	Lokmetinātājs metināš. ar volframa elektrodu inert. gāzes vidē (TIG)	53% no 40
8.	Klientu apkalpošanas operators	53% no 122
9.	Aprūpētājs	52% no 250
10.	Inženierkomunikāciju montētājs	50% no 10
Pabeiguši dalību periodā 2021. gada 1.jūlija - 2022. gada 30.jūnijam un iekārtojušies darbā pirmo sešu mēnešu laikā pēc pasākuma pabeigšanas (iekārtošanās darbā līdz 2022.gada 31.decembrim).		

Avots: NVA

Vissekmīgākā darbā iekārtošanās pēc profesionālās pilnveides programmu apguves no 2021. gada 1. jūlija līdz 2022. gada 30. jūnijam ir atspoguļota 10. tabulā.

Tabula Nr.10

Darbā iekārtošanās pēc profesionālās pilnveides programmu apguves

Nr. p.k.	Izglītības programma	% no mācību pabeigušajiem
1.	Datorika	58% no 55
2.	Grāmatvedība	53% no 51
3.	Projektu vadība	46% no 189
4.	Praktiskais mārketing	44% no 9
5.	Mazā biznesa organizēšana	39% no 430
Pabeiguši dalību periodā 2021. gada 1.jūlija - 2022. gada 30.jūnijam un iekārtojušies darbā pirmo sešu mēnešu laikā pēc pasākuma pabeigšanas (iekārtošanās darbā līdz 2022.gada 31.decembrim).		

Avots: NVA

2022. gadā no neformālās izglītības programmu (ieskaitot transportlīdzekļa/traktortehnikas kursus un valsts valodas apguvi) uzsākušajiem 9 736 personām mācības pabeidza 7 720 bezdarbnieki un darba meklētāji, bet 1 398 turpināja dalību pasākumā 2023. gadā. Savukārt 618 personas tika atskaitītas no mācībām (548 - attaisnotu iemeslu dēļ, 70 - neattaisnotu).

Viena neformālās izglītības programmu apgūvē iesaistītā faktiskās vidējās izmaksas veidoja 513,5 eiro, t.sk. mācību maksa 350 eiro un stipendija 157 eiro. Savukārt transportlīdzekļu/traktortehnikas vadītāju mācībās iesaistītā 2021. gadā vidējās izmaksas veidoja 631 eiro, t.sk. mācību maksa 610 eiro un stipendija 81 eiro. Pieprasītākās neformālās izglītības programmas ir atspoguļotas 11. tabulā.

Tabula Nr.11

Iesaiste neformālās izglītības programmās 2022. gadā (Top 10)

Nr. p.k.	Izglītības programma	Klientu skaits
1.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Elementary)	833
2.	Datorzinības (bez priekšzināšanām)	818
3.	Datorzinības (ar priekšzināšanām)	673
4.	Angļu valoda (bez priekšzināšanām)	631
5.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Lower Intermediate)	621
6.	Valsts valoda – pamata līmeņa 1. pakāpe (A1)	511
7.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Intermediate)	470
8.	Digitālais mārketing	457
9.	Valsts valoda – vidējā līmeņa 1. pakāpe (B1)	444
10.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Higher Intermediate)	255

Avots: NVA

Laika periodā no 2021. gada 1. jūlija līdz 2022. gada 30. jūnijam dalību neformālajā izglītībā, izņemot valsts valodu, pabeidza 5 477 bezdarbnieki un darba meklētāji, no kuriem darbā pirmo sešu mēnešu laikā (periodā līdz 31.12.2022.) izdevās iekārtoties 2 053 personām jeb 37,5 %. Savukārt valsts valodas apguvi minētajā laika periodā pabeidza 1 227 NVA klienti, no kuriem darbā izdevās iekārtoties 374 personām jeb 30,5 % pirmo sešu mēnešu laikā. Ziņojuma 12. tabulā ir atspoguļotas tās neformālās izglītības programmas, pēc kuru apguves ir augstākie darbā iekārtošanās rādītāji.

Tabula Nr.12

Darbā iekārtošanās pēc neformālās izglītības programmu apguves (Top 10)

Nr. p.k.	Izglītības programma	Klientu skaits
1.	Datorprasmes grāmatvedībā (programma Horizon vai Balance)	59% no 70
2.	Finanšu datu analīze un pārskatu sagatavošana Excel programmā	54% no 131
3.	Biznesa angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Higher Intermediate)	53% no 55
4.	Krievu valoda (bez priekšzināšanām)	53% no 62
5.	AutoCAD	50% no 165

6.	Norvēģu valoda (bez priekšzināšanām)	49% no 37
7.	Datorprasmes grāmatvedībā (programma 1C Grāmatvedība)	46% no 203
8.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Intermediate)	46% no 316
9.	Digitālais mārketinga	45% no 515
10.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Higher Intermediate)	45% no 177
Pabeiguši dalību periodā 2021.gada 1.jūlija - 2022.gada 30.jūnijam un iekārtojušies darbā pirmo sešu mēnešu laikā pēc pasākuma pabeigšanas (iekārtošanās darbā līdz 2022.gada 31.decembrim).		

Avots: NVA

Bezdarbnieku un darba meklētāju pieprasītākās 2022. gada transportlīdzekļu un traktortehnikas programmas ir atspoguļotas 13. tabulā.

Tabula Nr.13

Iesaiste transportlīdzekļu/traktortehnikas mācībās 2022.gadā (Top 10)

Nr. p.k.	Izglītības programma	Skaits
1.	"C" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "B" kategoriju (ar 1. palīdzību) (kods 95)	553
2.	"C" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "B" kategoriju (kods 95)	209
3.	"CE" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju	171
4.	"CE" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju (ar 1. palīdzību) (kods 95)	55
5.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju	45
6.	"CE" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju (ar 1. palīdzību)	35
7.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju (ar 1. palīdzību) (kods 95)	28
8.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju (ar 1. palīdzību)	25
9.	"CE" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju (kods 95)	21
10.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C1" kategoriju (ar 1. palīdzību) (kods 95)	12

Avots: NVA

Ziņojuma 14. tabulā ir atspoguļota sekmīgākā darbā iekārtošanās pēc transportlīdzekļu un traktortehnikas programmu apguves.

Tabula Nr.14

Darbā iekārtošanās pēc transportlīdzekļu un traktortehnikas mācībām (Top 10)

Nr. p.k.	Izglītības programma	% no mācības pabeigušajiem
1.	"C" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C1" kategoriju (kods 95)	100% no 2
2.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "D1" kategoriju (ar 1.palīdzību)	100% no 1
3.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "D1" kategoriju (ar 1.palīdzību) (kods 95)	100% no 3
4.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju (ar 1.palīdzību)	71% no 24
5.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju (kods 95)	67% no 3
6.	"C" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "B" kategoriju (kods 95)	54% no 186
7.	"TR3" (ar 1.palīdzību) kategorijas traktortehnikas "Meža mašīnas, ekskavatori, iekrāvēji un speciālās pašgājējmašīnas"	53% no 34
8.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju	53% no 47
9.	"CE" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju (ar 1.palīdzību)	51% no 45
10.	"TR4" (ar 1.pal.) kategorijas traktortehnikas "Ceļu būves mašīnas, buldozeri, ekskavatori, iekrāvēji un speciālās pašgājējmašīnas"	50% no 52
Pabeiguši dalību periodā 2021.gada 1.jūlija - 2022.gada 30.jūnijam un iekārtojušies darbā pirmo sešu mēnešu laikā pēc pasākuma pabeigšanas (iekārtošanās darbā līdz 2022.gada 31.decembrim).		

Avots: NVA

Ziņojuma 15. tabulā ir atspoguļota NVA klientu darbā iekārtošanās atbilstoši dalību skaitam mācībās līdz 2022. gada 30.jūnijam.

Tabula Nr.15

NVA klientu darbā iekārtošanās atbilstoši izglītības veidam

Mācību pasākumi	Pabeiguši dalību	Iekārtojušies darbā pirmo 6 mēnešu laikā	Īpatsvarā %
Profesionālā tālākizglītība	1073	554	51,6%
Profesionālā pilnveide	734	317	43,2%

Valsts valodas mācības	1227	374	30,5%
Svešvalodas un datorzinību programmas	5477	2053	37,5%
Traktortehnikas vadītāju mācības	1153	496	43,0%
Transportlīdzekļu vadītāju mācības	1249	624	50,0%
Praktiskā apmācība pie darba devēja	251	216	86,1%
Pabeiguši dalību periodā 2021.gada 1.jūlija - 2022.gada 30.jūnijam un iekārtojušies darbā pirmo sešu mēnešu laikā pēc pasākuma pabeigšanas (iekārtošanās darbā līdz 2022.gada 31.decembrim).			

Avots: NVA

2023. gadā plānotais profesionālās tālākizglītības un pilnveides, neformālās izglītības programmu, transportlīdzekļa/traktortehnikas vadītāju mācību finansējums un iesaistes rādītāji ir atspoguļoti 16. tabulā.

Tabula Nr.16

Mācību pasākumu plānotais finansējums un dalībnieku skaits 2023. gadam (indikātīvi)

Aktīvie nodarbinātības pasākumi	Finansējums (valsts un ESF kopā) EUR	Rezultatīvie rādītāji
Profesionālā tālākizglītība, pilnveide, modulārās mācības	922 000	1020
Augstākās izglītības iestāžu studiju moduļi vai studiju kursi	12 000	30
Neformālās izglītības ieguve, t.sk. nodarbinātajiem	5 307 860	13 500
Transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāju mācības, t.sk. nodarbinātajiem	3 630 000	4000
Valsts valodas mācības (bez starpniekvalodas) (tikai valsts budžets)	24 155	30
Tiešsaistes mācību platformas	121 806	600
Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi	765 000	4500
Apmācība pie darba devēja	496 971	185
Finansējums kopā	10 674 792	23 865

Avots: LM/NVA

4.2. PILOTPROJEKTS “NĀKOTNES PRASMJU INICIATĪVA”

2020. gada otrajā pusgadā NVA sadarbībā ar starptautisko tiešsaistes kursu platformu “Coursera” sniedza iespēju bezdarbniekiem apgūt platformas piedāvātos kursus bez maksas. Ņemot vērā lielo NVA klientu interesi, īpaši par digitālajām prasmēm, līdz ar šīs sadarbības noslēgšanos tika nolemts papildināt MK noteikumus Nr.75, paredzot tiešsaistes platformas kā pastāvīgu mācību piedāvājumu, līdzfinansējot gan “Coursera”, gan līdzīgu platformu kursus. Tādējādi iesāktā iniciatīva tika turpināta 2021. gadā, piedāvājot mācības pilotprojekta “Nākotnes prasmju iniciatīva” pasākumā “Atbalsts programmu apguvei atvērto tiešsaistes kursu platformās”, ar mērķi sekmēt pieprasītu atvērto tiešsaistes kursu apguvi un ātrāku bezdarbnieku un darba meklētāju atgriešanos darba tirgū pēckrīzes periodā. Vienlaikus, sākot no 2021. gada septembra, tika iekļauta jauna atbalstāmā mērķgrupa – bezdarba riskam pakļautās personas, lai atbalstītu arī nodarbināto iesaisti tiešsaistes platformās un kvalifikācijas celšanu labāk apmaksātam un produktīvākam darbam.

Atbilstoši individuālajam darba meklēšanas plānam un pilotprojekta iesaistes nosacījumiem, NVA klientam tika sniegta iespēja platformu brīvai izvēlei, vienlaikus tām bija jāatbilst noteiktiem kvalitātes kritērijiem saskaņā ar MK noteikumiem Nr.75, piemēram, vismaz 10 no platformā izvietotajām augstākās izglītības iestādēm jābūt iekļautām pasaules labāko augstākās izglītības iestāžu “Times Higher Education” apkopotajā reitingā. Gadījumā, ja platforma piedāvā mazāk nekā 10 augstākās izglītības iestāžu mācību programmas, minētajā reitingā jābūt iekļautām visām augstākās izglītības iestādēm.

NVA klientu iesaiste pilotprojektā noritēja no 08.09.2021. – 05.07.2022. Novērtējot pilotprojekta rezultātus un nodrošinot piedāvājuma nepārtrauktību, ar 2022.gada 6.jūliju pasākums

“Atbalsts programmu apguvei atvērto tiešsaistes kursu platformās” tika iekļauts NVA pastāvīgo mācību piedāvājumu klāstā.

2022. gadā mācības tika atbalstītas trijās attālināto mācību platformās: “Coursera”, “EdX”, “FutureLearn”, NVA saņemot 2 125 pieteikumus, no kuriem 71 % bija bezdarbnieku un darba meklētāju pieteikumi un 29 % nodarbināto pieteikumi. Savukārt 56 % pieteikumi netika realizēti (klienti mācības neuzsāka), bet kopējais dalību skaits sasniedza 934, no kurām 690 jeb 74 % bija bezdarbniekiem, bet 244 jeb 26 % nodarbinātajiem (pārtraukušo dalību skaits veidoja 212 jeb 23%).

Pieejamais atbalsts mācību izmaksu kompensācijai ir līdz 500 euro divu gadu laikā ar iespēju saņemt no NVA priekšfinansējumu 50 %. Tāpat bezdarbniekiem pienācās stipendija 5 euro apmērā par mācību dienu. 2022. gadā mācību atbalstam izlietotais finansējums visām mērķgrupām bija 109 701 euro apmērā. Vidējās izmaksas vienam dalībniekam veidoja 174 EUR, savukārt 9 % no visiem dalībniekiem pieprasīja avansu mācību maksai (31 izmaksa bezdarbniekiem, 25 nodarbinātajiem). 2022. gadā uzsākto dalību skaits mācību jomās ir atspoguļots 17. tabulā.

Tabula Nr.17

Uzsākto dalību skaits sadalījumā pēc mācību virzieniem 2022. gadā

Mācību joma/virziens	Dalību skaits	Īpatsvars pret dalībām
Datorzinības	302	32%
Uzņēmējdarbība	196	21%
Datu zinātne	115	12%
Profesionālās ievirzes svešvalodu apguve	94	10%
Pārvaldība	79	8%
Informāciju tehnoloģijas	60	6%
Caurviju prasme (CP) - komunikācija un sadarbība darba vidē	35	4%
CP - radošums un inovācijas profesionālajā vidē	30	3%
CP - mācīšanās spējas un metodes	11	1%
CP - pašorganizēšanās un laika menedžments	12	1%
Kopā	934	

Avots: NVA

Kopējais unikālo programmu skaits pasākumā sasniedza 226 programmas, no kurām datorzinību joma (“*Computer science*”) veidoja 62 programmas; uzņēmējdarbības joma (“*Business*”) – 49; attiecīgi datu zinātne (“*Data science*”) – 37; pārvaldība (“*Management*”) – 27; informāciju tehnoloģijas (“*Information Technology*”) - 17; profesionālās ievirzes svešvalodu apguve (“*Language Learning*”) – 13 programmas. Savukārt mācību virzienam caurviju prasmes: 11 programmas komunikācijai un sadarbībai darba vidē; piecas programmas radošumam un inovācijām profesionālajā vidē; piecas programmas pašorganizēšanas un laika menedžmenta apguvei; divas programmas mācīšanās spējām un metodēm. Mācību kursu Top20 ir atspoguļots tabulā Nr.18.

Tabula Nr. 18

Pieprasītākās (top20) tiešsaistes programmas 2022.gadā

Nr. p.k.	Programmas nosaukums	Dalību skaits
1.	Google UX Design Professional Certificate	51
2.	Google Data Analytics Professional Certificate	37
3.	Google Project Management: professional Certificate	36
4.	Business English Communication Skills Specialization	32
5.	Meta Social Media Marketing Professional Certificate	25
6.	Google IT Support Professional Certificate	22

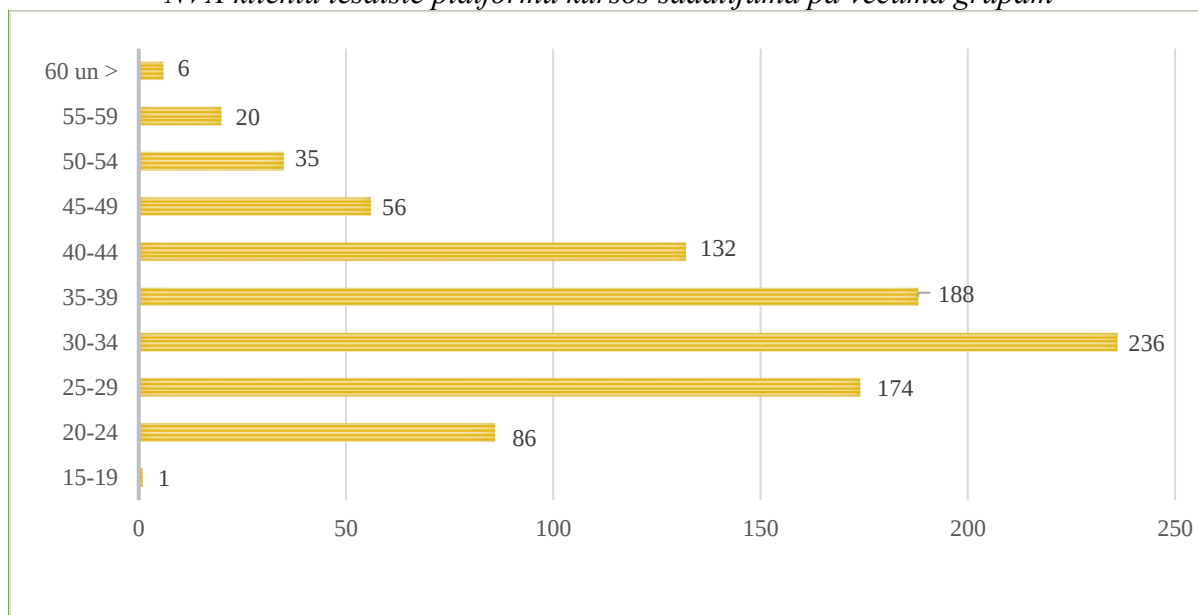
7.	UI / UX Design Specialization	20
8.	Google Digital Marketing & E-commerce Professional Certificate	19
9.	Learn English: Intermediate Grammar Specialization	18
10.	Java Programming and Software Engineering Fundamentals Specialization	16
11.	JavaScript for Beginners Specialization	15
12.	Excel Skills for Business Specialization	15
13.	Web Design for Everybody: Basics of Web Development & Coding Specialization	14
14.	Human Resource Management: HR for People Managers Specialization	13
15.	Facebook Social Media Marketing Professional Certificate	12
16.	Python for Everybody Specialization	12
17.	Improve Your English Communication Skills Specialization	12
18.	IBM Cybersecurity Analyst Professional Certificate	10
19.	HTML, CSS, and Javascript for Web Developers	10
20.	IBM Data Analyst Professional Certificate	10

Avots: NVA

Attiecībā uz iesaistīto dalībnieku statistiko portretu: sievietes veidoja 71 %, bet vīrieši – 29 %. Atbilstoši iegūtajai izglītībai visvairāk iesaistījās NVA klienti ar augstāko izglītību, proti, 67 %, kam sekoja vispārējā vidējā izglītība – 17 %; profesionālā izglītība – 7 %; pamatzglītība – 1 %, bet izglītības līmeni nenorādīja – 8% . Dalībnieku iesaiste atbilstoši vecumam ir atspoguļota 6.attēlā.

Attēls Nr.6

NVA klientu iesaiste platformuursos sadalījumā pa vecuma grupām



Avots: NVA

Jāpiebilst, ka dalībnieki visbiežāk pilotprojektā iesaistījās, izvēloties apgūt vienu programmu (556 dalībnieki), kam attiecīgi sekoja divas programmas – 113 dalībnieki, trīs programmas – 28 dalībnieki; četras programmas – 52 dalībnieki; piecas programmas, ko apgūt izvēlējās divi dalībnieki.

Turpinās NVA un tehnoloģiju uzņēmuma “Google” sadarbība, piedāvājot iespēju bez maksas apgūt darba tirgū pieprasītas digitālās prasmes un iegūt profesionālos sertifikātus. Kopš 2021. gada, kad NVA uzsāka sadarbību ar uzņēmumu “Google”, mācības pabeiguši un sertifikātus saņēmuši 445 NVA klienti. 2023. gadā tiek plānots, ka mācībās savas prasmes pilnveidos vismaz 500 NVA klientu

piecās mācību programmās: “IT atbalsts”, “Lietotāju pieredzes dizains”, “Datu analīze”, “Projektu vadība” un “Digitālais mārketinga un e-komercija”. Tiek plānots, ka programmu klāstu papildinās sestā programma – “Kiberdrošība”. 2022. gada iesaiste Googleursos ir atspoguļota 19.tabulā.

Līdzās NVA sadarbībai ar Google, turpinājās sadarbība arī ar LIKTA, Latvijas Universitāti un Microsoft. Baltijas virtuālo prakšu projektā NVA karjeras konsultanti informēja interesentus par iespēju apgūt četrus kursus digitālo prasmju attīstīšanai: “Programmu un lietotņu izstrāde”, “Biznesa un datu analīze”, “Python programmēšanas pamati” un “Microsoft 365 administrēšanas pamati”.

Tabula Nr.19

NVA klientu iesaiste “Google”ursos 2022.gadā

Programmas nosaukums	Bezdarbnieki, darba meklētāji			Nodarbinātie		
	Uzsāktu dalību skaits	Pabeigto dalību skaits	Pabeigto dalību īpatsvars	Uzsāktu dalību skaits	Pabeigto dalību skaits	Pabeigto dalību īpatsvars
Google Data Analytics	153	54	35	200	41	21
Google Digital Marketing & E-commerce	173	44	25	178	23	13
Google Project Management	149	40	27	186	31	17
Google UX Design	149	30	20	135	14	10
Google IT Support	53	12	23	52	10	19
Kopā	677	180	27	751	119	16

Avots: NVA

Tāpat NVA turpināja dalību projektā “Women4IT”, kur NVA karjeras konsultanti sniedza informāciju projekta mērķa grupai (sievietēm no 18 līdz 29 gadiem) par profesionālās piemērotības noteikšanu un projekta kursiem, atbalstot dalībnieču iesaisti IKT mācībās.

4.3. BEZDARBNIEKU PRAKTISKĀ APMĀCĪBA PIE DARBA DEVĒJA

NVA īsteno aktīvo nodarbinātības pasākumu „Apmācība pie darba devēja” (turpmāk – Praktiskā apmācība), kura mērķis ir darba devējam vajadzīgā darbinieka praktiskā sagatavošana, organizējot apmācību darba vietā¹⁶.

Lai veicinātu mērķētāku atbalstu un iesaisti pasākumā, finanšu atbalsta intensitātes līmenis tiek pielāgots atkarībā no pie darba devēja apgūstamās profesijas kvalifikācijas: jo augstāka apgūstamā kvalifikācija, jo lielāks finanšu atbalsta intensitātes līmenis. Tādējādi NVA darba devējam nodrošina dotāciju ikmēneša darba algai bezdarbniekam:

- pirmajam profesionālās kvalifikācijas līmenim – 2 mēneši (300 eiro mēnesī);
- otrajam profesionālās kvalifikācijas līmenim – 3 mēneši (350 eiro mēnesī);
- trešajam profesionālās kvalifikācijas līmenim – 4 mēneši (350 eiro mēnesī).

Papildus NVA nodrošina:

- dotāciju darba vadītājam - 10 eiro par katru bezdarbnieka praktiskās apmācības dienu. Viens darba vadītājs var vadīt darbu ne vairāk kā diviem mācekļiem;
- apmaksā izdevumus par normatīvajos aktos paredzēto obligāto veselības pārbaudi bezdarbniekam (līdz 50 eiro);

¹⁶ Plašāk: <https://www.nva.gov.lv/lv/apmaciba-pie-darba-deveja>

- vienreizēju dotāciju normatīvajos aktos paredzētajiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem (līdz 100 eiro);
- vienreizēju dotāciju darba vietas pielāgošanai bezdarbniekam ar invaliditāti (līdz 1000 eiro);
- ja praktiskās apmācības īstenošanas vieta atrodas vismaz 15 kilometru attālumā no apmācāmā deklarētās dzīves vietas, ir iespēja saņemt reģionālas mobilitātes atbalstu - līdz 10 eiro dienā transporta izdevumu vai līdz 200 eiro dzīvojamās telpas īres izmaksu kompensācijai.

Lai pārliecinātos par izvēlēta kandidāta atbilstību uzņēmuma vajadzībām, darba devējs piedalās bezdarbnieku atlasē. Pirms apmācības uzsākšanas darba devējs noslēdz līgumu par apmācības pie darba devēja īstenošanu, t.sk. ar bezdarbnieku. Darba devējam, īstenojot apmācību, jānodrošina darba alga tādā apmērā, lai kopā ar NVA dotāciju tās apmērs būtu ne mazāks par valstī noteiktās minimālās algas apmēru, veicot arī valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

2022. gadā Praktiskajā apmācībā tika iesaistīti 322 bezdarbnieki (2021. gadā 314 bezdarbnieki, 2020. gadā – 393, 2019. gadā - 463, 2018. gadā - 426, 2017. gadā - 313, 2016. gadā - 178, 2015. gadā - 121).

Visvairāk bezdarbnieku praktiskās apmācības ietvaros 2022. gadā sagatavoti šādās profesijās: šuvējs (28), klientu apkalpošanas speciālists (27), šūšanas iekārtu operators (26), datorizētu kokapstrādes iekārtu operators (16), pavārs (14), mēbeļu galdnieks (12), grāmatvedis (trešā līmeņa kvalifikācija) (11), projekta vadītāja asistents (8), auklis (7), grāmatveža palīgs (7). No uzsākušajiem 322 bezdarbniekiem apmācību pabeidza 180 bezdarbnieks, 72 turpināja dalību pasākumā 2023. gadā, bet 70 personas dalību pārtrauca (53 - attaisnotu iemeslu dēļ, 17 – neattaisnotu). 2023. gadā pasākumā plānots iesaistīt 185 bezdarbniekus.

Secināms, ka nepieciešams turpināt pasākuma saturiskos pilnveidojumus un informētības pasākumus tā popularitātes veicināšanā, tādējādi sekmējot tā atpazīstamību Latvijas uzņēmumu vidū. Pasākums sniedz iespēju iegūt kvalificētu darbaspēku no bezdarbnieku vidus, t.sk., piedāvājot uzņēmumiem iegūt darbinieku arī tajās profesijās, kuras nav iekļautas Apmācību komisijas mācību sarakstos. Lai vēl vairāk intensificētu bezdarbnieku apmācību uzņēmumā uz vietas, NVA 2022. gadā tika uzsākta jauna pasākuma īstenošana – Apmācība pie darba devēja ar nozaru asociāciju iesaisti¹⁷.

Papildus, uzņēmēji ar NVA un ESF finansiālu atbalstu var apmācīt un iegūt sev nepieciešamos speciālistus no bezdarbnieku vidus pasākuma **“Bezdarbnieku apmācība pēc darba devēja pieprasījuma”** ietvaros¹⁸. Ja kādam uzņēmumam nepieciešams profesionāls speciālists, NVA pēc darba devēja pieprasījuma iesaista bezdarbnieku uzņēmumam nepieciešamajās profesijās jebkurā licencētā profesionālās pilnveides izglītības programmā, profesionālās tālākizglītības vai neformālās izglītības programmā. Mācību laikā bezdarbniekam tiek maksāta stipendija – 5 eiro par mācību dienu. Pēc mācībām darba devējam jāpieņem bezdarbnieks darbā un attiecīgajā profesijā jānodarbina vismaz trīs mēnešus.

2022. gadā mācības tika organizētas pēc četrpadsmit darba devēju pieprasījuma, iesaistot septiņus bezdarbniekus, no tiem - piecus SPA speciālistu profesijas apguvē, vienu transportlīdzekļu vadītāja apmācībā un vienu traktortehnikas vadītāja apmācībā.

¹⁷ Plašāk: <https://www.nva.gov.lv/lv/apmaciba-pie-darba-deveja-ar-nozaru-asociaciju-iesaisti>

¹⁸ Plašāk: <https://www.nva.gov.lv/lv/apmaciba-pec-darba-deveja-pieprasijuma>

4.3. ATBALSTS REĢIONĀLAJAI MOBILITĀTEI

Nodarbināto personu reģionālās mobilitātes veicināšana

Preventīvā bezdarba samazināšanas pasākuma „Nodarbināto personu reģionālās mobilitātes veicināšana” mērķis ir veicināt darba devēju nodarbināto personu reģionālo mobilitāti, nodrošinot finansiālu atbalstu transporta vai dzīvojamās telpas īres izmaksu segšanai pirmos četrus mēnešus pēc darba tiesisko attiecību nodibināšanas.

2022. gadā mobilitātes pasākumā tika iesaistītas 1 144 personas, no kurām 2022. gadā pasākumu pabeidza 578 personas. Pasākumā iesaistījās 728 sievietes (64 %) un 416 vīrieši (36 %). Visaktīvākā iesaiste bija vecuma grupās no 30-34 gadiem (15,2 % no uzsākušo kopskaita), 35 – 39 gadi (12,8 %), 45 – 49 gadi (12,4 %), 40 - 44 gadi (12,1 %), 50 – 54 gadi (12,1%). Tām sekoja vecuma grupas 55 - 59 gadi (11,7 %), 25 - 29 gadi (19,5 %), 60 gadi un vairāk (6,5 %), 20 -24 gadi (6,4 %). Savukārt vismazākā iesaiste bija vecuma grupā 15 – 19 gadi (4 personas jeb 0,3 %). Dalība pasākumā tika pārtraukta 175 gadījumos, kur biežākais pārtraukšanas iemesls tika norādīts – pārtrauktas darba tiesiskās attiecības. Citi iemesli dalības pārtraukšanai: iekārtošanās darbā pie cita darba devēja, veselības stāvokļa dēļ, līguma pārkāpumi vai citi iemesli.

Pasākumam 2022. gadā tika izlietoti 425 863 eiro. Vidējās izmaksas uz vienu nodarbināto veidoja 451 eiro.

Atbalsts reģionālajai mobilitātei aktīvo nodarbinātības pasākumu ietvaros

Atbalsts reģionālajai mobilitātei aktīvo nodarbinātības pasākumu ietvaros paredz nodrošināt finanšu atlīdzību, lai segtu transporta izdevumus braucieniem no deklarētās dzīvesvietas uz darba vai mācību vietu un atpakaļ vai kompensētu izdevumus par dzīvojamās telpas īri vai dzīvošanu dienesta viesnīcā, ja bezdarbnieks piedalās aktīvajos nodarbinātības pasākumos.

2022. gadā uz atbalstu reģionālajai mobilitātei aktīvo nodarbinātības pasākumu ietvaros kopā pieteicās 2 179 bezdarbnieki (projektā “Atbalsts bezdarbnieku izglītībai” (turpmāk - ABI) – 2 104 bezdarbnieki, projektā “Subsidētās darba vietas bezdarbniekiem” (turpmāk - SDB) - 75. Dalību pasākumā pabeidza 1698 bezdarbnieki (ABI/REACT EU – 1665 bezdarbnieki, SDB – 33 bezdarbnieki). 365 personas pasākumu turpināja 2023. gadā. Lielākais bezdarbnieku skaits, kuri uzsākuši dalību pasākumā ABI ietvaros, bija Rēzeknes filiālē – 223, Balvu filiālē – 184 un Ludzas filiālē – 178 bezdarbnieki, savukārt SDB ietvaros Rēzeknes filiālē – 20, Ludzas filiālē – 13, Balvu filiālē – 9 bezdarbnieki.

2022. gadā pasākumā kopā iesaistījās 694 sievietes jeb 32 % (ABI – 661 sievietes jeb 95 %, SDB – 33 sievietes jeb 5 %) un 1485 vīrieši jeb 68 % (ABI – 1443 vīrieši jeb 97 %, SDB – 42 vīrieši jeb 3 %). Vislielākā iesaiste bija vecuma grupā no 35 – 39 gadiem jeb 15 % (334 bezdarbnieki) no uzsākušo kopskaita, savukārt vismazākā iesaiste bija vecuma grupā no 15 – 19 gadiem jeb 0,4% (astoņi bezdarbnieki). Dalība pasākumā tika pārtraukta 116 gadījumos (ABI – 105, SDB - 11), kur biežākais pārtraukšanas iemesls ABI norādīti kā iekārtošanās darbā, SDB – citi iemesli. Pasākumu pārtraukuši arī veselības stāvokļa dēļ, līguma pārkāpumu vai pārtrauktu darba tiesisko attiecību dēļ.

2022. gadā mobilitātes pasākumam ABI ietvaros tika izlietoti 255 153 eiro, savukārt SDB ietvaros – 33 336 eiro. Vidējās izmaksas uz vienu personu mobilitātei ABI projektā veidoja 121 eiro, SDB – 425 eiro.

ABI projektā dalība mobilitātes pasākumā visvairāk uzsākta transportlīdzekļu vadītāju mācību apguvē 626 bezdarbniekiem (30 %), no tiem 616 bezdarbniekiem piešķirts atbalsts transporta izdevumu finanšu atlīdzībai un 19 bezdarbniekiem atbalsts īres izdevumu finanšu atlīdzībai. 600 bezdarbnieki (29 %) uzsākuši dalību traktortehnikas vadītāju mācībās (atbalsts transporta izdevumu finanšu atlīdzībai – 592, īres izdevumu finanšu atlīdzībai - 8). Vismazāk dalību pasākumā ABI projektā uzsākuši bezdarbnieki praktiskajās apmācībās pie darba devēja – 2,3 % jeb 48 bezdarbnieki (atbalsts transporta izdevumu finanšu atlīdzībai).

SDB ietvaros dalību pasākumā uzsākuši bezdarbnieki ar invaliditāti – 50 bezdarbnieki (67%), izmantojot atbalstu transporta izdevumu finanšu atlīdzībai.

4.5. KONKURĒTSPĒJAS PAAUGSTINĀŠANAS PASĀKUMI

Aktīvais nodarbinātības pasākums „Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi” (KPP) paredzēts NVA klientiem, lai veicinātu to konkurētspēju darba tirgū, piedāvājot apgūt darba meklēšanas metodes un darba tirgum nepieciešamās pamatprasmes. Dalība KPP pieejama katram klientam saskaņā ar izteikto vēlmi bez rindas. Klients var izmantot vairākus KPP pakalpojumus.

2022. gadā bija pieejamas tiešsaistes lekcijas sadarbībā ar Datu valsts inspekciju "Datu drošība un aizsardzība digitālajā vidē", kurās piedalījās 648 klienti. Pārējo kursu nodrošināšanai tika organizēts iepirkums (ar 53 daļām), kas noslēdzās 2022. gada decembrī. Sadarbības līgumi ar pieciem pasākumu īstenotājiem tika noslēgti 2023. gada janvārī, un ir uzsākta KPP īstenošana visā Latvijā, organizējot gan klātienē, gan tiešsaistes grupas, kurās plānots iesaistīt 3 000 NVA klientus. 2022. gadā iesaiste KPP noritēja arī informatīvo dienu ietvaros, kur atbalstu un informāciju saņēma 516 personas.

Klientiem un citiem interesentiem CV un vakanču portālā ir pieejami trīs e-apmācību moduļi: “Motivācijas vēstules sagatavošana un sagatavošanās darba intervijai”, “Kā veidot efektīvu darba meklēšanas stratēģiju” un “Mana nauda šodien un rīt. Finanšu pratība”. 2022. gadā tika pilnveidots moduļa “Mana nauda šodien un rīt. Finanšu pratība” saturs, paplašinot to ar informāciju par parādu un parādsaistību tēmu, kā arī padomiem, kā izvairīties no finanšu krāpniekiem.

Pilns KPP kursu piedāvājums ir atspoguļots 5. pielikumā.

5. Bezdarbnieku klasifikācija secīgai iesaistei aktīvajos nodarbinātības pasākumos („bezdarbnieku profilēšana”)

Bezdarbnieku profilēšanas galvenais mērķis ir prognozēt NVA reģistrēto bezdarbnieku darba atrašanas iespējas, novērtējot potenciālos riskus, kas varētu kavēt bezdarbnieku veiksmīgu atgriešanos darba tirgū, kā arī novērtēt klientu prasmju pašnovērtējumu un motivāciju aktīvi meklēt darbu, lai sniegtu vadlīnijas piemērotāko atbalsta pasākumu noteikšanai, tādējādi nosakot piemērotāko pakalpojumu grozu. Plašākais un resursu ietilpīgākais pasākumu klāsts paredzēts bezdarbniekiem ar zemām darba atrašanas iespējām.

Sākotnējā bezdarbnieku profilēšanas metodika tika ieviesta 2013. gadā. Klienta motivāciju sadarboties ar NVA, motivāciju meklēt darbu un prasmju pašnovērtējumu noteica darbinieks intervijas veidā ar darba atrašanas iespējām – augstas, vidējas vai zemas. Bezdarbnieki sistēmā tika sadalīti 13 motivācijas un prasmju pašvērtējuma grupās, kopā veidojot 39 profilēšanas grupas. Profilēšana bija detalizēta, bet tehniski sarežģīti izsekojama un pārvaldāma, līdz ar to arī grūti izskaidrojama klientiem. 2018. gada jūnijā tika pārtraukta metodes izmantošana.

Vienkāršota profilēšanas metodika tika pilotēta no 2019. gada 1. jūnija līdz 2020. gada 31. augustam, lai noteiktu tās efektivitāti un uzskaites sistēmā ieviešamos pilnveidojumus. Metodika paredz, ka darbinieks nosaka vienu no trim profilēšanas grupām, ņemot vērā darba atrašanas kavējošo risku kopsummu un motivāciju meklēt darbu. Tiek ņemti vērā tādi riska faktori kā vecums, dzīvesvieta, valsts valodas zināšanas, izglītība, pēdējā nodarbošanās, vēlamā nodarbošanās, trūcīgas vai maznodrošinātas personas statuss, invaliditāte, motivācija meklēt darbu. Atkarībā no riska faktoru skaita bezdarbnieki tiek sadalīti trīs grupās. Konstatēts, ka NVA darbinieki, izmantojot ieviesto metodi, mērķtiecīgāk sadarbojas ar klientiem. Veidojot individualizētu un objektīvāku pieeju, operatīvāk un rūpīgāk tiek identificēts katram klientam noteiktais ieteicamo pasākumu kopums, kā arī klientu apkalpošanas process tiek veidots strukturēts, klientam vairāk līdzdarbojoties sava individuālā darba meklēšanas plāna sastādīšanā.

Ņemot vērā pilotētās profilēšanas metodes izvērtējumu, 2021. gadā tika veikti uzlabojumi metodikā, tostarp precizēti riska faktori un pievienots faktors “Digitālās pamatprasmes”. 2023. gadā tiek plānots profilēšanas metodi turpināt attīstīt trīs posmos: 1) pilnveidot Bezdarbnieku uzskaites un reģistrēto vakancu informācijas sistēmu (BURVIS), lai varētu uzkrāt un automātiski apkopot profilēšanā izmantotos datus, prognozējot klienta darba atrašanas iespējas; 2) sasaistīt profilēšanu ar darba tirgus prognozēm, kas ļautu plašāk novērtēt klienta darba atrašanas iespējas; 3) pakāpeniski iekļaut profilēšanā klienta prasmju novērtējumu, tādējādi ar sistēmas uzlabojumiem sabalansējot arī NVA darbinieku noslodzi un profilēšanas rezultātus izmantojot arī aktīvo nodarbinātības pasākumu plānošanā.

6. Karjeras konsultāciju sniegšana 2022.gadā

NVA karjeras pakalpojumi ir pieejami visiem interesentiem: karjeras konsultācijas, interaktīvie e-apmācību moduļi „Motivācijas vēstules sagatavošana un sagatavošanās darba intervijai”, “Kā veidot efektīvu darba meklēšanas stratēģiju”, darbaspēka pieprasījuma īstermiņa prognozēšanas rīks. Karjeras konsultāciju mērķis - veicināt klienta integrāciju darba tirgū, nodrošinot atbalstu karjeras izvēlē un plānošanā, profesionālās piemērotības noteikšanā, t.sk. pirms iesaistes mācību un nodarbinātības pasākumos, veicināt izpratni un aktīvu iesaisti mūžizglītībā, kā arī sniegt atbalstu darba devējiem piemērotu darbinieku atlasē.

2022.gadā NVA piedāvātie karjeras konsultāciju veidi:

- individuālās karjeras konsultācijas: “Praktisks atbalsts CV un motivācijas vēstules sagatavošanā”, “Sagatavošanās darba intervijai”, “Profesionālās piemērotības noteikšana”, “Veiksmīga profesijas maiņa”, “Prasmju novērtēšana”, “Mācību iespējas tiešsaistes platformās”; “Bezdarbnieku apmācību vēlmju izvērtējums”; “Mūžizglītības apmācību pieteikumu izvērtējums”.
- grupu karjeras konsultācijas: “Praktisks atbalsts CV un motivācijas vēstules sagatavošanā”, “Sagatavošanās darba intervijai”, “Karjeras pamati un profesiju izvēle”, “Darba tirgus situācija un tendences”, “Darba meklēšanas stratēģija”, “Attālinātā darba iemaņu attīstība”, “Informācija par mūžizglītību”.

Karjeras konsultāciju pakalpojums ir pieejams visās NVA filiālēs. Individuālās un grupu karjeras konsultēšana 2022. gadā tika nodrošināta gan klātienē, gan attālinātā formātā (tiešsaistē atbilstoši klienta iespējām). Tāpat “Nākotnes prasmju iniciatīvas” ietvaros ir sniegtas 1 671 individuālās karjeras konsultācijas par dalību mācībās tiešsaistes platformās.

NVA akcija “Karjeras dienas darba meklētājiem” 2022. gadā tika organizēta gan klātienē, gan attālinātā formātā. Ikvienam interesentam tika piedāvātas iespējas piedalīties tiešsaistes meistarklasēs “Mans pirmais CV (Canva)”, “Mana pirmā motivācijas vēstule”, “Mana pirmā darba intervija”, “Attālinātā darba intervija”, “Savu resursu un kompetenču apzināšana” un “Karjeras mērķu izvirzīšana un sasniegšana”, ko vadīja karjeras konsultanti. Tiešsaistes tikšanās noritēja ar trīs darba devējiem no trim tautsaimniecības nozarēm, savukārt tiešsaistes un klātienē individuālajās karjeras konsultācijas - atbilstoši meistarklašu tēmām. Meistarklasēs piedalījās 343 dalībnieki, bet 149 dalībnieki piedalījās tiešsaistes tikšanās ar darba devējiem.

2022. gada Digitālās nedēļas ietvaros NVA karjeras konsultanti tiešsaistē vadīja meistarklases “CV izveide atbilstoši Europass standartam”, “Darba tirgus platformu izmantošana”, “Izglītības iespējas tiešsaistes mācību platformās”, “Attālinātā darba iemaņu attīstīšana”, “Darba meklēšanas iespējas NVA CV un vakanču portālā”. Tāpat 2022. gada 30. novembrī norisinājās NVA un Eiropas nodarbinātības dienestu tīkla (EURES) tiešsaistes darba diena “Darbs un karjera Latvijā” speciālistu piesaistei dažādās nozarēs. Pasākumam registrējās 1 259 darba meklētāji no Latvijas, Francijas, Itālijas, Lielbritānijas, Portugāles, Spānijas, Vācijas un citām valstīm, kā arī 37 Latvijas uzņēmumi darba meklētājiem piedāvāja 528 vakances, kurām pieteicās 638 pretendenti. Sasniegtais pasākuma skatījumu skaits bija vairāk nekā 30 tūkstoši. Ikviens tiešsaistes darba dienu dalībnieks un skatītājs varēja saņemt arī nozaru ekspertu un valsts iestāžu speciālistu konsultācijas par darba un dzīves

apstākļiem Latvijā, darba likumdošanu, uzņēmējdarbības uzsākšanas iespējām, sociālajām garantijām un citiem jautājumiem.

2022. gadā organizētas 75 tiešsaistes tikšanās darba devējiem un darba meklētājiem, kopā piedaloties 2 392 darba meklētājiem. 2022. gadā kopējais dalību skaits individuālajās un grupu karjeras konsultācijās bija 57 675. Karjeras konsultāciju saņēmumu unikālo personu skaits – 41 342 (viena persona var saņemt karjeras konsultācijas gan kā bezdarbnieks, darba meklētājs, gan kā cita persona). Iespēja saņemt karjeras pakalpojumu tika nodrošināta gan bezdarbniekiem un darba meklētājiem (38 801 unikālām personām), gan citām personām (2 649 unikālām personām – izglītojamiem, nodarbinātajiem, tai skaitā Valsts izglītības attīstības aģentūras projekta “Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide” interesentiem). 2022. gadā karjeras konsultācijas un informāciju par VIAA projektu saņēma 531 nodarbinātā (unikālā) persona vecumā no 25 gadiem. Detalizēts konsultāciju saņēmēju skaits atspoguļots tabulā Nr.20.

Tabula Nr.20

Iesaiste karjeras konsultācijās

Gads	Kopējais personu skaits**	Mērķa grupas					
		Jaunieši* (no 15 līdz 24 gadi)	Personas ar invaliditāti	Atbrīvotie no ieslodzījuma	Personas pēc bērna kopšanas atvaļinājuma	Personas vecumā 50+	Ilgstošie bezdarbnieki
2013	44 118#	9 499 (21,5%)	3 257 (7%)	108 (0,2%)	866 (2%)	12 095 (27%)	12 442 (28%)
2014	45 671#	4 172 (9%)	4 474 (10%)	138 (0,3%)	482 (1%)	18 041 (40%)	12 736 (28%)
2015	37 525#	2 760 (7%)	3 421 (9%)	115 (0,3%)	375 (1%)	14 622 (39%)	8 266 (22%)
2016	34 254#	2 338 (7%)	3 322 (10%)	133 (0,4%)	443 (1%)	12 591 (37%)	4 699 (14%)
2017	35 645#	2 589 (7,3%)	3 633 (10,2%)	121 (0,3%)	496 (1,4%)	12 696 (35,6%)	3 674 (10,3%)
2018	33 111#	2 436 (7,4%)	3 755 (11,3%)	94 (0,3%)	421 (1,3%)	12 716 (38,4%)	3 359 (10,1%)
2019	35 887#	4 657 (13%)	4173 (11,6%)	79 (0,2%)	618 (1,7%)	12 773 (35,6%)	4 314 (12%)
2020	28 341#	2 600 (9,2%)	3183 (11,2%)	49 (0,2%)	323 (1,1%)	10 256 (36,2%)	3 698 (13,0)
2021	42 687##	3 868 (9,1%)	5 007 (11,7%)	44 (0,1%)	603 (1,4%)	14016 (32,8%)	6 421 (15,0%)
2022	41342 ##	4177 (10,1%)	5088 (12,3%)	53 (0,1%)	451 (1,1%)	14616 (35,4%)	6211 (15,0%)

Tabulā norādītie procenti (%) ir aprēķināti no kopējā karjeras konsultācijās saņēmušo klientu skaita.
 * jaunieši, kuri neatbilst JG mērķa grupai: skolēni, pilna laika studenti u.c. jaunieši – citas personas, kas nav bezdarbnieki;
 ** uzkrājamais rādītājs, ne unikālais
 # saņēma karjeras konsultācijas Speciālā budžeta ietvaros
 ## saņēma karjeras konsultācijas Speciālā budžeta ietvaros un ESF projekta “Atbalsts bezdarbnieku izglītībai” ietvaros – unikālais skaits

Avots: NVA

Turpinot sadarbību ar Ieslodzījuma vietu pārvaldi projekta "Bijušo ieslodzīto integrācija sabiedrībā un darba tirgū" ietvaros, līdz ar tehnisko iespēju nodrošinājumu ieslodzījuma vietās, NVA atsāka karjeras konsultāciju tiešsaistes 2021. gada decembrī. 2022.gadā 12 karjeras konsultanti 9 ieslodzījuma vietās atbilstoši klientu pieprasījumam 559 personām sniedza 606 attālinātās karjeras konsultācijas. Kopš projekta uzsākšanas līdz 2022. gada beigām karjeras konsultantu atbalstu ir saņēmuši 3070 ieslodzītie: virzienā pirms iesaistes profesionālās izglītības programmas apgūvē – 1410 personas, virzienā pirms plānotās atbrīvošanas – 1660 personas.

7. Klientu apmierinātības izvērtējums par NVA un tās īstenotajiem pakalpojumiem

NVA 2023. gadā veica klientu elektronisko aptauju, lai noskaidrotu viņu viedokli par NVA darbību un pilnveidotu klientu apkalpošanu un e-pakalpojumus. Aptauju aizpildīja 6 101 respondents - 64,8 % bija sievietes, 35,2 % - vīrieši. Aktīvākā respondentu grupa pēc vecuma iedalījuma - no 30 līdz 44 gadiem (42%), lielākā daļa (46%) ar augstāko izglītību. Aptaujas dati sagrupēti trīs tematiskajos blokos: pakalpojumi un sadarbība ar NVA, darbinieku konsultēšanas prasmes, e- pakalpojumi.

Aptauju rezultāti liecināja, ka 75% respondentu apmierina pieteikšanās iespēja bezdarbnieka vai darba meklētāja statusam NVA CV un vakanču portālā. Atbildot uz jautājumu, vai attālinātās konsultācijas sniedz pietiekamu atbalstu darba meklēšanas procesā, 75% respondentu atbildējuši apstiprinoši. 80 % respondentu ar darbinieku konsultēšanas prasmēm ir apmierināti.

Klienti tika aicināti novērtēt e-pakalpojumu kvalitāti. 58% aptaujāto uzskata, ka NVA e- pakalpojumu kvalitāte ir augsta, 38% - to vērtē kā vidēju, bet 4% - kā zemu. Iespēju saņemt NVA e-pakalpojumus izmantoja 74% aptaujas dalībnieku.

Respondentiem, kuri e-pakalpojumus neizmanto, tika lūgts norādīt galvenos neizmantošanas iemeslus, kur 43 % respondentu atbildēja, ka tas nav bijis nepieciešams, 19 % kā iemeslu minēja vēlmi pakalpojumus saņemt klātienē, 16 % par e-pakalpojumiem nav zinājuši, savukār 13% e- pakalpojumi šķiet sarežģīti.

Lai veicinātu e-pakalpojumu lietošanu, tika uzdots jautājums, kas iedrošinātu biežāk izmantot NVA e-pakalpojumus: 42 % norādīja, ka iedrošinātu NVA darbinieka individuāla konsultācija vai praktiska palīdzība, 22 %, ka palīdzētu informācija masu medijos un NVA sociālajos kontos, savukārt 17 % akcentēja, ka pakalpojumu izmantošanu sekmētu NVA bezmaksas informatīvā tālruņa operatoru konsultācija. Vēl 9% norādīja uz nepieciešamību NVA filiālē izmantot datoru, un tikpat aptaujāto uzskata, ka e-pakalpojumus izmantot viņus motivētu drukātie informatīvie materiāli.

2 048 aptaujas dalībnieki izteica pateicības, priekšlikumus un ierosinājumus NVA un tās darbiniekiem.

Kopsavilkums un secinājumi

Saskaņā ar NVA datiem 2022. gada beigās turpinājās reģistrētā bezdarba (no 6,7 % līdz 6,1 %) un reģistrēto bezdarbnieku skaita (no 60 774 līdz 53 536) samazināšanās līdzās brīvo darba vietu skaita pieaugumam (par 19,9 tūkst jeb 21,2 %). Reģistrēto bezdarbnieku skaits un līmenis turpina samazināties, apsteidzot pirmspandēmijas rādītājus, tādējādi liecinot par salīdzinoši strauju darba tirgus atgūšanos pēc Covid-19 pandēmijas. Vienlaikus arī 2022. gadā bija vērojama sezonāla ietekme, jo īpaši ziemas periodā, gan attiecībā uz bezdarbnieku skaita, gan reģistrētā bezdarba līmeņa svārstībām, tomēr tā ir ikgadēja tendence.

Visaugstākā ekonomiskā aktivitāte saglabājās Rīgā un Rīgas reģionā (attiecīgi reģistrētais bezdarbs 4,3 % un 4,4 %), kā arī darba tirgū notika gan jaunu vakancu reģistrēšana, gan bezdarbnieku darbā iekārtošanās. Visvairāk brīvās darba vietas 2022. gada decembrī bija tādās darbības jomās kā: Būvniecībā – 6 414 (28 % no kopējā skaita), Transportā un uzglabāšanā – 3 238 (14 %), Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbībā – 3 078 (13 %), Apstrādes rūpniecībā – 3 049 (13 %), Informācijas un komunikācijas pakalpojumos – 1 547 (7 %).

Attiecībā uz NVA mērķa grupām 2022. gada 31.decembrī reģistrēti 7 158 bezdarbnieki ar invaliditāti jeb 13,4 % no kopējā bezdarbnieku skaita, kas ir darbaspēks, kura potenciāls vēl netiek pilnvērtīgi izmantots. Pēdējo gadu laikā Latvijā ir īstenoti vairāki jauni pasākumi, lai vēl vairāk atbalstītu personu ar invaliditāti integrāciju darba tirgū, tomēr šīs mērķa grupas iesaiste darba tirgū joprojām saglabājas kā izaicinājums. Salīdzinot ar atbilstošo periodu pirms gada, bezdarbnieku ar invaliditāti skaits samazinājās par 1 255 personām, tāpat samazinājās šīs mērķa grupas īpatsvars bezdarbnieku vidū (par -14,9 %).

Iedzīvotāju virs 50 gadiem vecuma grupā bija reģistrēti 21 039 bezdarbnieki jeb 39,3 % no kopējā bezdarbnieku skaita. Arī tā ir darbaspēka rezerve, kas vēl netiek pilnvērtīgi izmantota. Salīdzinot ar 2021. gada beigām, vērojams skaitliskā rādītāja samazinājums par 3 639 personām, savukārt bezdarbnieku mērķgrupas īpatsvarā rādītājs samazinājās par 14,7 %.

Uzskaitē bija arī 10 267 ilgstošie bezdarbnieki jeb 19,2 % no kopējā bezdarbnieku skaita. Salīdzinot ar 2021.gada beigām, gada laikā bija vērojams gan ilgstošo bezdarbnieku skaita, gan īpatsvara ievērojams samazinājums reģistrēto bezdarbnieku vidū (par 4 557 personām jeb 30 %), kas skaidrojams ar kopējo bezdarba kritumu un piemēroto NVA atbalstu mērķa grupai.

2022. gada beigās 3 885 jeb 7,3 % no bezdarbnieku kopskaita bija jaunieši bezdarbnieki vecumā no 15 līdz 24 gadiem. Gada griezumā reģistrēto jauniešu-bezdarbnieku skaits saglabājās līdzšinējā apjomā. Jauniešu iesaiste aktīvajos nodarbinātības pasākumos 2022. gadā sasniedza 2 559 bezdarbniekus. Vienlaikus svarīgi uzsvērt, ka jauniešu, jo īpaši jauniešu bez izglītības, atbalsta primārais mērķis ir to atgriešana izglītības sistēmā.

SECINĀJUMI PAR ĪSTENOTAJIEM MĀCĪBU PASĀKUMIEM UN TURPMĀK NEPIECIEŠAMAJIEM PILNVEIDOJUMIEM

1. NVA īsteno darba tirgus īstermiņa prognozēšanu, kuras ietvaros, balstoties uz makroekonomiskiem rādītājiem un darba devēju aptaujām, tiek prognozētas pieprasījuma izmaiņas profesiju grupu līmenī un atbilstoši plānotas un organizētas mācības. Apmācību komisija, aktualizējot mācību sarakstus 2023. gadā un 2022. gada nogalē, saglabāja fokusu uz informācijas un komunikācijas tehnoloģiju, apstrādes rūpniecības, enerģētikas, būvniecības, kā arī transporta nozarēm nepieciešamo prasmju apguvi un kvalifikācijas ieguvu.

2. 2022. gadā NVA turpināja atbalsta īstenošanu mācību platformās (piemēram, *coursera.com*), piedāvājot apgūt prasmes tādās jomās kā: Uzņēmējdarbība (“*Business*”); Datorzinības (“*Computer science*”); Datu zinātne (“*Data science*”); Informāciju tehnoloģijas (“*Information Technology*”); Profesionālās ievirzes svešvalodu apguve (“*Language Learning*”), Pārvaldība (“*Management*”), Caurviju prasmes (“*Soft skills*”). Līdzīgi NVA turpina sadarbību arī citu projektu ietvaros IT prasmju apguves veicināšanai, piemēram, projektā “*Women4IT*” un bezmaksas “*Google*” programmās. NVA turpina attīstīt tādu pakalpojumu pieejamību, kas saistīti ar digitālo prasmju testēšanu un konsultatīvu atbalstu tiem, kas vēlas iesaistīties šāda veida mācībās.

3. LM Apmācību komisija sadarbībā ar LIKTA un LDDK (EIKT NEP) 2022. gada nogalē aktualizēja neformālās izglītības IKT mācību sarakstu, fokusējoties uz iedzīvotāju digitālo kompetenču ietvaru (*DigComp*). Paredzams, ka jaunais mācību piedāvājums līdzās elastīgu mācību iespējām vēl vairāk sekmēs NVA klientiem nepieciešamo prasmju apguvi atkarībā no katra profila un atbilstoši darba tirgus prognozēm. Līdzīgi attālinātās mācības sekmē arī augsti kvalificēto bezdarbnieku un nodarbināto izglītības pilnveidi kopā ar prasmju sertifikāciju.

4. 2022. gadā ESF projektā „Atbalsts bezdarbnieku izglītībai/*REACT EU*” 2 557 bezdarbnieki (ieskaitot jauniešus) iesaistījās jaunas profesijas apgūvē vai pilnveidē, savukārt 10 331 personas apguva darba tirgum nepieciešamās pamatprasmes (valodas, datori, transportlīdzekļu dažādas kategorijas). No 2021. gada 1. jūlija līdz 2022. gada 30. jūnijam dalību profesionālās mācības ietvaros pabeidza (ieskaitot jauniešus) 1 807 bezdarbnieki, uzrādot salīdzinoši augstu darbā iekārtošanās rādītāju – 48,2 % (iekārtojās darbā pirmo sešu mēnešu laikā pēc mācību pabeigšanas).

5. NVA un darba devēju sadarbības rezultātā 2022. gadā turpinājās bezdarbnieku iesaiste pasākumā “Apmācība pie darba devēja (bezdarbnieka praktiskā apmācība uzņēmumā uz vietas), kurā iesaistījās 384 personas. Mācību darba vietā vai pēc darba devēja pieprasījuma potenciāls un pieprasījums pieaug, tāpēc NVA regulāri veic šo pasākuma nosacījumi pielāgojumus, lai vairotu to pievilcību un atpazīstamību. Vienlaikus pasākums ir paplašināts sadarbībai ar nozaru asociācijām, tomēr būtisks jautājums ir šādas apmācības kvalitātes nodrošināšana un novērtējums.

6. Latvijas reģionos joprojām būtiski atšķiras ekonomiskā aktivitāte, un attiecīgi darba vietu lielākais īpatsvars koncentrējas Rīgas un Pierīgas reģionos, kamēr citos reģionos darba vietu skaits ir būtiski mazāks. Tā kā darba tirgū ir vērojamas darbaspēka piedāvājuma un pieprasījuma atšķirības – uzņēmumos ir brīvas darba vietas vienā reģionā, bet bezdarbs un pieejamais bez darba esošais darbaspēks ir citos reģionos, tad NVA īsteno reģionālās mobilitātes atbalsta programmu. Tomēr

mobilitātes atbalsts tikai daļēji var risināt darbaspēka nokļūšanas problēmu uz vietām, kur ir darbs, jo mobilitātes iespējas joprojām apgrūtina nepietiekams atbilstošu īres mājokļu piedāvājums, sabiedriskā transporta un ceļu infrastruktūra.

7. Salīdzinot ekonomiskās aktivitātes līmeni pēc iegūtā izglītības līmeņa, vērojama sakarība – jo augstāks izglītības līmenis, jo augstāks aktivitātes līmenis, un īsāks bezdarba ilgums, kā arī labāki darba tirgus iznākumi algas un nodarbinātības noturības izteiksmē. Tāpēc ir svarīgi turpināt pieaugušo iesaisti tālākizglītībā un darba tirgum nepieciešamo profesionālo, pamatkompetenču un darba tirgum nepieciešamo prasmju apguvē. Tāpat nepieciešams turpināt intensificēt atbalstu tiem, kam ir zemākās prasmes un lielāks ilgstošā bezdarba risks, jo īpaši ņemot vērā automatizācijas un robotizācijas, kā arī sabiedrības novecošanās tendences un nepieciešamību darba tirgū būt pēc iespējas ilgāk. Atjaunošanas un noturības mehānisma ietvaros plānots pilnveidot NVA prasmju novērtēšanas un profilēšanas rīkus ar uzsvaru uz digitālo prasmju noteikšanu kombinēta un individualizēta pakalpojuma piemērošanai.

8. Attiecībā uz jauniešiem kā prioritāte ir to sasniegšana un iesaiste vai atgriešana formālajā izglītībā, kā arī kvalitatīvu mācību prakšu, t.sk. darba vidē balstītu mācību, īstenošana, kur būtisks ir šo mācību prakšu īstenošanas monitorings un tajās iegūto zināšanu un prasmju novērtējums, lai atbalsta pasākumi veicinātu ilgtspējīgu iekļaušanos darba tirgū kvalitatīvās darba vietās. Tāpat kā nozīmīgs jauniešu nodarbinātības atbalsta mehānisms saglabājas mācības aktīvo nodarbinātības pasākumu ietvaros, piemērojot arī neformālākus un elastīgākus izglītības un mācību veidus, jo īpaši analizējot katra jaunieša individuālās prasmes un profilu ar karjeras konsultācijām u.c. individualizēto atbalstu (arī kombinētā mācību un atbalsta piedāvājuma veidā). Īpaši svarīga loma ir arī pasākumiem, kas vērsti uz to, lai nepieļautu jauniešu izkrišanu no izglītības sistēmas, sniedzot savlaicīgu un individualizētu dažāda veida atbalstu.

9. NVA bezdarbnieku un darba meklētāju mācību ietvaros turpinās papildus kvalitātes kritēriju piemērošana izglītības iestādēm, fokusējoties uz kvalitatīvu infrastruktūru un mācību rezultātiem kā pamata kritērijiem, kā arī risinot izglītības pakalpojumu sniedzēju ģeogrāfisko pieejamību, t.sk., paplašinot attālināto mācību piedāvājumu.

10. Vienlaikus situācija nodarbinātībā turpinās būt atkarīga gan no iekšējiem, gan ārējiem faktoriem. Proti, darba tirgus situāciju ietekmē, piemēram, tādi ģeopolitiskie faktori kā Krievijas izvērstais karš Ukrainā un tā radītās sekas, tajā skaitā ietekme uz energoresursu cenām, inflāciju, eksporta tirgiem, kas var palēlināt ekonomiskās izaugsmes tempus, tādējādi ietekmējot arī nodarbinātību un bezdarbu. Arī atsevišķu nozaru darbības apjoma samazināšanās (piemēram, transportā, tranzītā, dzelzceļā), samazinot darbinieku skaitu, ir ietekmējošs faktors tautsaimniecības attīstībai. Līdz ar to atbalsts atbrīvotā darbaspēka pārkvalificēšanai vai prasmju pilnveidei (jo īpaši atbalsts digitālo un profesionālo prasmju veicināšanai, specializēts nozaru atbalsts) un atbalsts Ukrainas civiliedzīvotājiem iekļauties Latvijas darba tirgū saglabāsies kā būtiskas prioritātes NVA darbā.

**Profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides programmu saraksts,
kurās nepieciešams veikt bezdarbnieku pārkvalifikāciju un kvalifikācijas
paaugstināšanu**

I Profesionālās tālākizglītības programmas - 3. profesionālās kvalifikācijas līmenis

Nr. p.k.	Iegūstamā profesionālā kvalifikācija	LR Profesiju klasifikatora kods	Izglītības programmas kopējais mācību stundu skaits
1.	Apdares darbu strādnieks	7123 02	640
2.	Aprūpētājs	5322 02	960
3.	Atslēdznieks	7222 01	640
4.	Betonētājs	7114 01	640
5.	Brūģētājs	7112 01	480
6.	Būvkonstrukciju montētājs	7111 03	640
7.	Elektromontieris	7411 02	960
8.	Frēzētājs	7223 01	480
9.	Gāzmetinātājs (OAW/311)	7212 01	480
10.	Konditora palīgs	7512 10	640
11.	Lokmetinātājs metināšanā ar mehānizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē (MAG/135)	7212 05	480
12.	Lokmetinātājs metināšanā ar mehānizēto iekārtu inertās gāzes vidē (MIG/131)	7212 06	480
13.	Lokmetinātājs metināšanā ar volframa elektrodu inertās gāzes vidē (TIG/141)	7212 07	480
14.	Pavāra palīgs	9412 01	640
15.	Rokas lokmetinātājs (MMA/111)	7212 04	480
16.	Sausās būves montētājs	7111 04	640
17.	Siltumiekārtu remontatslēdznieks	7233 11	640

II Profesionālās tālākizglītības programmas - 4. profesionālās kvalifikācijas līmenis

Nr. p.k.	Iegūstamā profesionālā kvalifikācija	LR Profesiju klasifikatora kods	Izglītības programmas kopējais mācību stundu skaits
1.	Apdares darbu tehniķis	3112 17	960
2.	Atjaunojamās enerģētikas tehniķis	3115 29	960
3.	Būvizrādājumu galdnieks	7115 09	960
4.	Datorsistēmu tehniķis	3513 01	960
5.	Elektrotehniķis	3113 02	960
6.	Ēku būvtehniķis	3112 02	960
7.	Jumiķis	7121 01	960
8.	Loģistikas darbinieks	3339 16	960
9.	Maizes un miltu produktu ražošanas tehniķis	7512 11	960
10.	Komercdarbinieks	3339 40	960
11.	Namdaris	7115 01	960
12.	Pārtikas produktu ražošanas tehniķis	3119 20	960

III Profesionālās pilnveides izglītības programmu kopas

Nr. p.k.	Profesionālās pilnveides programmas un/vai kopas nosaukums	Mācību stundu skaits	Prasības iepriekšējai izglītībai izglītojamajam
1.	Ēku siltināšana	No 160 līdz 320 stundām	profesionālā izglītība nozarē
2.	Grāmatvedība	No 160 līdz 320 stundām	profesionālā izglītība nozarē
3.	Mazā biznesa organizēšana	No 160 līdz 320 stundām	vidējā
4.	Praktiskais mārketinga	No 160 līdz 320 stundām	vidējā
5.	Projektu vadība	No 160 līdz 320 stundām	vidējā

Izglītības programmu saraksts, kurās nepieciešams veikt bezdarbnieku prasmju pilnveidi klātienē vai tiešsaistē

I Profesionālās pilnveides izglītības programmas no izglītības tematiskās jomas – “Datorika” (160 – 320 mācību stundas)

Nr. p.k.	Izglītības programma
1.	Agile projektu vadība
2.	Elektroniskā komercija uzņēmējdarbības attīstībai (bez priekšzināšanām)
3.	Elektroniskā komercija uzņēmējdarbības attīstībai (ar priekšzināšanām)
4.	Efektīvs darbs ar Microsoft Excel, datu analīze un vizualizācija (ar priekšzināšanām)
5.	Efektīvs darbs ar Microsoft Excel, datu analīze un vizualizācija (bez priekšzināšanām)
6.	IT datu drošība un personas datu aizsardzība (ar priekšzināšanām)
7.	IT pakalpojumu un infrastruktūras pārvaldības procesu organizēšana un uzturēšana
8.	3D printēšanas tehnoloģijas un to praktiskais pielietojums (ar priekšzināšanām)
9.	Datu analīze un pārskatu sagatavošana finanšu vadības lēmumu pieņemšanā
10.	Informācijas tehnoloģiju izmantošana finanšu pārskatu gatavošanai un finanšu plānošanai

III Augstākās izglītības iestādes studiju kurss/modulis

(no 60-159 mācību stundām)

(Ieskaitot praktiskos darbus, ne vairāk kā 50% no stundu apjoma)

Nr. p.k.	Kursa/moduļa nosaukums
1.	Lāzertehnoloģiju izmantošana materiālu apstrādē
2.	Datorgrafika
3.	Interneta sistēmu projektēšana
4.	Biznesa datu intelektuālās analīzes tehnoloģijas
5.	Robotikas un programmēšanas pamati ar mikrokontrolleriem
6.	Ievads lietu interneta tehnoloģijās un pielietojumos
7.	Datu bāzu tehnoloģijas
8.	Programmēšanas valoda Java
9.	Programmēšanas valoda Python
10.	Programmēšanas valodas. Ievads C++
11.	Mobilo lietojumu izstrāde Android platformai
12.	Datortīklu administrators
13.	Ievads dziļajā mašīnmācīšanās
14.	Datu noliktavas

**Neformālās izglītības programmu saraksts sociālo un profesionālo pamatprasmju apguvei
(valodas un citas prasmes)**

Nr. p.k.	Sociālās un profesionālās pamatprasmes (neformālās izglītības programmas)	Stundu skaits	Bezdarbniekiem/ darba meklētājiem	Bezdarba riskam pakļautajiem
	Latviešu valoda (bez starpniekvalodas)			
1.	Valsts valoda – pamata līmeņa 1. pakāpe (A1)	120	Jā	Nē
2.	Valsts valoda – pamata līmeņa 2. pakāpe (A2)	120	Jā	Jā
3.	Valsts valoda – vidējā līmeņa 1. pakāpe (B1)	120	Jā	Jā
4.	Valsts valoda – vidējā līmeņa 2. pakāpe (B2)	120	Jā	Jā
5.	Valsts valoda – augstākā līmeņa 1. pakāpe (C1)	120	Jā	Jā
6.	Valsts valoda – augstākā līmeņa 2. pakāpe (C2)	120	Jā	Jā
7.	Valsts valoda atbilstoši pamata valsts valodas prasmes līmenim (ar angļu pamatvalodu)	150	Jā	Jā
8.	Latviešu valoda bez starpniekvalodas atbilstoši pamatzināšanu līmenim (A1 valodas prasmes līmenis)	120	Jā	Nē
9.	Latviešu valoda bez starpniekvalodas atbilstoši pamatzināšanu līmenim (A2 valodas prasmes līmenis)	120	Jā	Nē
10.	Latviešu valoda bez starpniekvalodas atbilstoši vidējam līmenim (B1 valodas prasmes līmenis)	120	Jā	Nē
11.	Latviešu valoda bez starpniekvalodas atbilstoši vidējam līmenim (B2 valodas prasmes līmenis)	120	Jā	Nē
12.	Latviešu valoda bez starpniekvalodas atbilstoši augstākajam līmenim (C1 valodas prasmes līmenis)	120	Jā	Nē
13.	Latviešu valoda bez starpniekvalodas atbilstoši augstākajam līmenim (C2 valodas prasmes līmenis)	120	Jā	Nē
14.	Atbalsts personām ar zemām lasīt un rakstīt prasmēm	120	Jā	Nē
	Svešvalodas (saziņa svešvalodās)			
15.	Angļu valoda (bez priekšzināšanām)	150	Jā	Jā
16.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Elementary)	100	Jā	Jā
17.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Lower Intermediate)	100	Jā	Jā
18.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Intermediate)	100	Jā	Jā
19.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Higher Intermediate)	100	Jā	Jā
20.	Biznesa angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Higher Intermediate)	150	Jā	Jā
21.	Biznesa angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Advanced)	150	Jā	Jā
	Citas prasmes			
22.	Apdares darbu strādnieks	80*	Jā	Nē
23.	Betonētājs	80*	Jā	Nē
24.	Mūrnieks	80*	Jā	Nē
25.	Sausās būves montētājs	80*	Jā	Nē
26.	Inženiersistēmu montētājs	80*	Jā	Nē

* Programmas saturs sastāv no: 8st. teorija un 72st. praktiskās nodarbības

**Neformālās izglītības programmu saraksts sociālo un profesionālo pamatprasmju apguvei
(datorzinības)**

Nr. p.k.	Virziens	Mācību stundu skaits + individuālā praktiskā mācīšanās (ja attiecināms)	Papildu informācija	DigComp līmenis	Iesaistes nosacījumi
1.	Programmēšanas pamati	60st. + 20st.	Izglītības programma kopā ar praktiskajām mācībām par vismaz vienu no programmēšanas valodām: <i>“Java”, “JavaScript”, “.net”, “Python”</i> u.c. Piemēri nosaukumam: <i>Programmēšanas pamati Java valodā</i> <i>Programmēšanas pamati Python valodā</i> <i>Programmēšanas pamati JavaScript valodā</i>	Vismaz ceturtais līmenis	Vismaz vidējā izglītība, datorlietošanas prasmes vidējā līmenī (DigComp 3.-4. līmenis)
2.	Programmatūras testēšanas pamati	60st. + 20st.		Vismaz ceturtais līmenis	Vismaz vidējā izglītība, datorlietošanas prasmes vidējā līmenī (DigComp 3.-4. līmenis)
3.	Datu apstrāde, analīze un vizualizācija	60st. + 20st.	Izglītības programma kopā ar praktiskajām mācībām par vismaz vienu no datu analīzes tehnoloģijām: <i>“Microsoft Excel”, “Microsoft Power BI”, “Python”, “DAX”, “R”</i> u.c. Piemēri nosaukumam: <i>Datu apstrāde, analīze un vizualizācija ar Microsoft Excel</i> <i>Datu apstrāde, analīze un vizualizācija ar Microsoft Excel un Power BI</i> <i>Datu kvalitātes noteikšana, interpretācija un pielietojums</i>	Vismaz ceturtais līmenis	Vismaz vidējā izglītība, datorlietošanas prasmes vidējā līmenī (DigComp 3.-4. līmenis)
4.	Datu izgūšanas pamati	60st. + 20st.	Izglītības programma kopā ar praktiskajām mācībām par vismaz vienu no datu izgūšanas tehnoloģijām: <i>“Microsoft SQL”, “PL/SQL”, “Python tīmekļa skrāpēšanas bibliotēkas”</i> u.c. Piemērs nosaukumam: <i>Datu izgūšanas pamati ar Microsoft SQL</i>	Vismaz ceturtais līmenis	Vismaz vidējā izglītība, datorlietošanas prasmes vidējā līmenī (DigComp 3.-4. līmenis)
5.	Digitālā transformācija	60st. + 20st.		Vismaz ceturtais	Vismaz vidējā izglītība, datorlietošanas

Nr. p.k.	Virziens	Mācību stundu skaits + individuālā praktiskā mācīšanās (ja attiecināms)	Papildu informācija	DigComp līmenis	Iesaistes nosacījumi
				līmenis	prasmes vidējā līmenī (DigComp 3.-4. līmenis)
6.	IT projektu vadība	60st. + 20st.	Izglītības programma kopā ar praktiskajām mācībām par vismaz vienu no projektu vadības rīkiem un/vai tehnoloģijām: <i>“Microsoft Project”, “Atlassian Jira”, “Atlassian Confluence”, “Atlassian Trello, Scrum, Kanban”</i> u.c. Piemēri nosaukumam: <i>Agile projektu vadība ar Microsoft Project</i> <i>Agile projektu vadība ar Scrum</i> <i>Projektu vadība pēc Project + standarta</i>	Vismaz ceturtais līmenis	Vismaz vidējā izglītība, datorlietošanas prasmes vidējā līmenī (DigComp 3.-4. līmenis)
7.	Informācijas sistēmu prasību analīze un vadība	60st. + 20st.		Vismaz ceturtais līmenis	Vismaz vidējā izglītība, datorlietošanas prasmes vidējā līmenī (DigComp 3.-4. līmenis)
8.	UI/UX Lietotāja saskarnes un lietotāja pieredzes dizains	60st. + 20st.		Vismaz ceturtais līmenis	Vismaz vidējā izglītība, datorlietošanas prasmes vidējā līmenī (DigComp 3.-4. līmenis)
9.	DevOps principi un prakses	60st. + 20st.		Vismaz ceturtais līmenis	Vismaz vidējā izglītība, datorlietošanas prasmes vidējā līmenī (DigComp 3.-4. līmenis)
10.	Digitālā mārketinga analīze	60st. + 20st.	Izglītības programma kopā ar praktiskajām mācībām par vismaz vienu no digitālā mārketinga analīzes rīkiem: <i>“Google Analytics”, “Google Data Studio”, “META Ads”, “Google Ads”</i> u.c. Piemērs nosaukumam: <i>Digitālā mārketinga analīze ar Google Analytics</i>	Vismaz ceturtais līmenis	Vismaz vidējā izglītība, datorlietošanas prasmes vidējā līmenī (DigComp 3.-4. līmenis)
11.	E-komercija	60st. + 20st.	Izglītības programma kopā ar praktiskajām mācībām par vismaz vienu no e-komercijas	Vismaz ceturtais līmenis	Vismaz vidējā izglītība, datorlietošanas

Nr. p.k.	Virziens	Mācību stundu skaits + individuālā praktiskā mācīšanās (ja attiecināms)	Papildu informācija	DigComp līmenis	Iesaistes nosacījumi
			tehnoloģijām: <i>“Shopify”, “WooCommerce”, “Ecwid”.</i> Piemērs nosaukumam: <i>E-komercija ar Shopify</i>		prasmes vidējā līmenī (DigComp 3.-4. līmenis)
12.	Sociālo tīklu mārketinga	60st. + 20st.	Izglītības programma kopā ar praktiskajām mācībām par vismaz vienu no sociālo tīklu mārketinga platformām: <i>“Facebook”, “Instagram”, “Telegram”, “Twitter”</i> u.c. Piemērs nosaukumam: <i>Sociālo tīklu mārketinga ar Facebook</i>	Vismaz ceturtais līmenis	Vismaz vidējā izglītība, datorlietošanas prasmes vidējā līmenī (DigComp 3.-4. līmenis)
13.	Tīmekļa vietņu izstrāde	60st. + 20st.	Izglītības programma kopā ar praktiskajām mācībām par vismaz vienu no tīmekļa vietņu izstrādes tehnoloģijām: <i>“WIX”, “WordPress”, “Joomla!”, “Drupal”</i> u.c. Piemērs nosaukumam: <i>Tīmekļa vietņu izstrāde ar WIX</i>	Vismaz ceturtais līmenis	Vismaz vidējā izglītība, datorlietošanas prasmes vidējā līmenī (DigComp 3.-4. līmenis)
14.	Dizaina domāšana	60st. + 20st.		Vismaz ceturtais līmenis	Vismaz vidējā izglītība, datorlietošanas prasmes vidējā līmenī (DigComp 3.-4. līmenis)
15.	Sadarbība un komunikācija digitālajā vidē	60st.	Izglītības programma kopā ar praktiskajām mācībām sadarbībai un komunikācijai par vismaz vienu no tehnoloģijām <i>“Microsoft Office 365”</i> un <i>“Google”</i> u.c. Piemērs nosaukumam: <i>Microsoft Office 365 un Google rīki sadarbībai un komunikācijai</i>	Vismaz ceturtais līmenis	Vismaz pamatzglītība, datorlietošanas prasmes pamata līmenī (DigComp 1.-2. līmenis)
16.	Digitālie rīki projektēšanai	60st. + 20st.	Mācības par vismaz vienu no rīkiem <i>“AutoCad”, “Revit”, “SketchUp”, “Adobe Illustrator”</i> u.c. Piemērs nosaukumam: <i>Datorizētie un digitālie 3D grafiskās projektēšanas rīki AutoCad un Revit</i>	Vismaz ceturtais līmenis	Vismaz vidējā izglītība, datorlietošanas prasmes vidējā līmenī (DigComp 3.-4. līmenis)
17.	E-pakalpojumi	60st.	Izglītības programma kopā ar praktiskajām mācībām par vismaz vienu no rīkiem <i>E-</i>	Vismaz ceturtais līmenis	Vismaz pamatzglītība, datorlietošanas

Nr. p.k.	Virziens	Mācību stundu skaits + individuālā praktiskā mācīšanās (ja attiecināms)	Papildu informācija	DigComp līmenis	Iesaistes nosacījumi
			<i>pakalpojumus - e-parakstu, e-adresi, e-platformas.</i> <i>Piemērs nosaukumam:</i> <i>Elektroniskais paraksts un citi e-pakalpojumi</i>		prasmes pamata līmenī (DigComp 1.-2. līmenis)
18.	Vizuālo materiālu veidošana	60st. + 20st.	Izglītības programma kopā ar praktiskajām mācībām par vismaz vienu no rīkiem “Canva”, “Postermyswall”, “Piktochart.com”, “Infogram.com”, “Adobe Illustrator” u.c. Piemērs nosaukumam: <i>Vizuālo materiālu veidošana ar bezmaksas tiešsaistes rīkiem Canva, Postermyswall, Piktochart.com, Infogram.com</i>	Vismaz ceturtais līmenis	Vismaz pamatzglītība, datorlietošanas prasmes pamata līmenī (DigComp 1.-2. līmenis)
19.	Kiberdrošība	60st.		Vismaz ceturtais līmenis	Vismaz pamatzglītība, datorlietošanas prasmes pamata līmenī (DigComp 1.-2. līmenis)
20.	Digitālie rīki grāmatvedībai	60st. + 20st.	Izglītības programma kopā ar praktiskajām mācībām par vismaz vienu no rīkiem “Horizon”, “Jumis”, “Balance”, “1C”, “Zalktis” u.c. Piemērs nosaukumam: <i>Grāmatvedības procesu pārvaldība ar Horizon Grāmatvedības uzskaiti ar programmu Jumis</i>	Vismaz ceturtais līmenis	Vismaz vidējā izglītība, datorlietošanas prasmes vidējā līmenī (DigComp 3.-4. līmenis)
21.	Digitālie rīki prezentāciju sagatavošanai	60st. + 20st.	Izglītības programma kopā ar praktiskajām mācībām par vismaz vienu no rīkiem “PowerPoint”, “Prezi”, “Canva”, “Visme”, “Powtoon”, “SlideCamp” u.c.	Vismaz ceturtais līmenis	Vismaz pamatzglītība, datorlietošanas prasmes pamata līmenī (DigComp 1.-2. līmenis)
22.	Datorzinības bez priekšzināšanām	120st.	Izglītības programma kopā ar praktiskajām mācībām par vismaz vienu no rīkiem “Microsoft Office”, “Linux Open Office”, “Apple iWork” u.c. Programmas nosaukuma piemērs	Otrais līmenis	Vismaz pamatzglītība

Nr. p.k.	Virziens	Mācību stundu skaits + individuālā praktiskā mācīšanās (ja attiecināms)	Papildu informācija	DigComp līmenis	Iesaistes nosacījumi
			Digitālās pamatprasmes darbā ar Microsoft Office 365		
23.	Datorzinības ar priekšzināšanām	120st.	Izglītības programma kopā ar praktiskajām mācībām par vismaz vienu no rīkiem “Microsoft Office”, “Linux Open Office”, “Apple iWork” u.c. Programmas nosaukuma piemērs Datorprasmes darbā ar Microsoft Office 365	Ceturtais līmenis	Vismaz pamatzglītība, datorlietošanas prasmes pamata līmenī (DigComp 1.-2. līmenis)

Transportlīdzekļu (t.sk. traktortehnikas) vadīšanas mācību saraksts

Nr. p.k.	Izglītības programmas	Mācību stundu skaits
	Transportlīdzekļu (t.sk. Traktortehnikas) vadīšana	
1.	"C" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "B" kategoriju	128
2.	„C” kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C1" kategoriju	108
3.	„C” kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "D1" kategoriju	108
4.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C1" kategoriju	118
5.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "D1" kategoriju	118
6.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju	98
7.	"CE" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju	95
8.	"C1E" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C1" kategoriju	95
9.	"DE" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "D" kategoriju	90
10.	"D1E" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "D1" kategoriju	90
11.	“TR2” kategorijas traktortehnikas “Visi traktori, lauksaimniecības pašgājējmašīnas, komunālās mašīnas, universālās pašgājējmašīnas, buldozeri, ekskavatori, iekrāvēji un speciālās pašgājējmašīnas”	96,5
12.	“TR3” kategorijas traktortehnikas “Meža mašīnas, ekskavatori, iekrāvēji un speciālās pašgājējmašīnas”	77
13.	“TR4” kategorijas traktortehnikas “Ceļu būves mašīnas, buldozeri, ekskavatori, iekrāvēji un speciālās pašgājējmašīnas”	99

Grupu nodarbību un individuālo konsultāciju saraksts konkurētspējas paaugstināšanas pasākumu ietvaros

Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi (KPP) ietver klātienēs, tiešsaistes un e-mācību kursus darba meklēšanas metožu un darba tirgum nepieciešamo pamatprasmju un iemaņu, kā arī veselības veicināšanas pamatprincipu apguvei.

KPP veidi:

1) Kursi (iespējami arī tiešsaistē): 4, 24, 35 vai 40 akadēmiskās stundas – 12 pakalpojumi;

2) e-apmācība: 5 un 8 akadēmiskās stundas – 3 pakalpojumi;

Kopā – 15 pakalpojumi.

Nr.	Pakalpojuma veids	Pakalpojuma nosaukums	Apjoms akad. st. (45 min)
1. Saziņa valsts valodā			
1.1.	kurss	Valsts valodas prasmju attīstīšana	40
1.2.	kurss	Lietišķās rakstības prasmes un lietvedības organizēšana, dokumentu izstrādes praktikums	40
2. Komunikāciju prasmes			
2.1.	kurss	Lietišķo attiecību kultūra, sarunu vadīšana un publiskā runa/uzstāšanās	40
2.2.	kurss	Mācīšanās spējas un metodes. Pašorganizēšanās un laika menedžments	40
3. Digitālās prasmes			
3.1.	kurss	Datu drošība un aizsardzība digitālajā vidē	līdz 4
3.2.	kurss	Digitālās prasmes un psiholoģisko barjeru pārvarēšana	40
4. Sociālās un pilsoniskās prasmes			
4.1.	kurss	Darba tiesības un darba aizsardzības pamati	līdz 4
4.2.	kurss	Sociālās tiesības	līdz 4
4.3.	kurss	Veselības veicināšana un stresa mazināšana	40
4.4.	e-apmācība	Mana nauda šodien un rīt. Finanšu pratība	5
4.5.	e-apmācība	Motivācijas vēstules sagatavošana un sagatavošanās darba intervijai	8
4.6.	e-apmācība	Kā veidot efektīvu darba meklēšanas stratēģiju	5
5. Citas prasmes			
5.1.	kurss	Periodiskā apmācība autovadītājiem (kods 95)	35
5.2.	kurss	Asistents-pavadonis personai ar invaliditāti	40
5.3.	kurss	Darba vides un psihoemocionālo faktoru nozīme vecāka gadagājuma cilvēkiem	24